

2021

AJUNTAMENT DE
FIGUERES

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

PLA ESTRATÈGIC DEL SECTOR OEST DE FIGUERES 2021

Oficina d'Inclusió Social de Figueres

Virgínia Pérez i Riedweg

 FIGUERES
INCLOU

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	3
2.	MARC TEÒRIC.....	4
2.1.	Què és un pla estratègic institucional.....	4
3.	PRINCIPIS RECTORS.....	5
4.	DIAGNOSI I DETECCIÓ DE NECESSITATS.....	5
4.1.	Delimitació geogràfica i característiques.....	5
4.2.	Dades sociodemogràfiques	6
4.3.	Índex Socioeconòmic Territorial (IST) 2018 Comarca, Figueres i sector oest de la ciutat	10
4.4.	Planejament urbanístic i espai públic	14
4.4.1.	Planejament urbanístic	14
4.4.2.	Espai públic i entorn	16
4.4.3.	Espai públic i medi ambient	17
4.5.	Habitatge i Vulnerabilitat energètica	19
4.5.1.	Habitatge.....	19
4.5.2.	Vulnerabilitat energètica.....	20
4.6.	Ocupació i inserció laboral.....	25
4.6.1.	Anàlisi de la població activa del Sector Oest	25
4.6.2.	Inserció laboral.....	32
4.6.2.1.	Projecte Renova't	32
4.6.2.2.	Inserció laboral per Rendes Garantides de Serveis Socials.....	34
4.6.2.3.	Programa Ubica't.....	35
4.6.2.4.	Plans de Treball i Formació	36
4.7.	Promoció econòmica: Activitat comercial i locals buits.....	37
4.7.1.	Indicadors	38
4.7.2.	Comerç al detall	40
4.7.3.	Serveis	43
4.7.4.	Altres activitats	44
4.7.5.	Clonatge de l'espai comercial.....	45

4.7.6. La discontinuïtat comercial	46
4.7.7. Els locals buits	46
4.7.7.1. Estat de situació dels locals buits	47
4.7.7.2. Imatge dels locals buits	48
4.8. Serveis Socials	49
4.8.1. Intervenció dels serveis socials segons problemàtica	49
4.8.2. Intervenció de Serveis socials segons tràmits realitzats	51
4.8.2.1. Tràmits realitzats per l'equip de gent gran	51
4.8.2.2 Tràmits realitzats per l'equip de famílies	51
4.8.2.3. Servei de Mediació Comunitària del Pla de Desenvolupament comunitari	53
4.9 Educació	55
4.9.1. Pla Educatiu d'Entorn	55
4.9.2 Promoció escolar del poble gitano	56
4.9.3. Escola Josep Pous i Pagès	57
4.10. Salut	59
4.11. Seguretat ciutadana	61
5. DEFINICIÓ OBJECTIUS	63
5.1. Visió del Pla estratègic	63
5.2. Línies transversals	63
5.3. Objectius generals	63
6. LÍNIES TRANSVERSALS I ÀMBITS DE TREBALL	64
7. PROPOSTA DE CRACIÓ D'UN CONSORCI SOCIAL	Error! Bookmark not defined. 6
7.1. Òrgans de Consorci	67
11. MAPA DE RECURSOS PER ÀMBITS DEL SECTOR OEST	Annex 0

1. INTRODUCCIÓ

La Zona nord-oest de la ciutat formada pels barris de Culubret, Sant Joan, Bon Pastor, Món Millor, Juncària, Parc Bosc i Turó Baix, ha viscut des de l'inici del segle XXI, un canvi demogràfic que ha donat origen a una comunitat diversa i plural composta per població d'ètnia gitana, població immigrada i població autòctona.

Al barri de Sant Joan, situat a l'extrem més occidental de la ciutat, es troben els habitatges de protecció oficial edificats als anys 70 i 80. Aquests habitatges es van destinar majoritàriament a la població d'ètnia gitana de Figueres que es van reubicar d'una altra zona de la ciutat, constituint un barri tipus gueto. Es va construir una escola pública al costat, on actualment la majoria dels infants que estan escolaritzats són d'ètnia gitana o població immigrada. La manca d'inversió privada i pública durant alguns períodes de temps, la manca d'actuacions globals i continuades, així com la manca de lideratges i referents clars en el teixit associatiu local, s'ha reflectit en una degradació progressiva del seu entorn. Amb els anys, les famílies que vivien als barris del Culubret i Bon Pastor, han anat venent les seves propietats i cedint aquests espais, per una banda a la població immigrada que Figueres anava aollint, i per altra banda, a famílies d'ètnia gitana que han anat trobant habitatges fora del parc públic. L'empobriment físic d'aquesta zona ha estat un reflexe de la cronificació de les problemàtiques socials i el creixement de les situacions d'exclusió social on, la sortida de població autòctona i l'arribada de la població immigrada, ha contribuït a la creació d'una comunitat estigmatitzada i segregada de la resta de la ciutat.

Malgrat això, aquest espai de la ciutat disposa d'un gran potencial de creixement urbanístic i social que, sens dubte, pot millorar la imatge del barri i impulsar la seva integració a la resta de la trama urbana de la ciutat de Figueres.

Els canvis, el creixement i l'evolució, tant social com de l'entorn, que ha sofert el sector oest, ha tingut un impacte vers la població que hi viu i que generen la necessitat d'articular respostes innovadores i integrals. Tenint l'àmbit local com a escenari preferent, aquestes respostes han de permetre impulsar dinàmiques preventives d'inspiració comunitària adequades a la situació actual i local de la zona.

Cal desenvolupar els mecanismes necessaris per fer front a les múltiples problemàtiques socioeconòmiques i dinàmiques negatives que en els darrers anys de crisi ha viscut tot el sector oest de la ciutat. La transformació del sector passa per promoure processos participatius i de treball en xarxa on conceptes com inclusió social, comunicació i millora de la convivència es converteixin en els eixos vertebradors d'un pla global consensuat.

Per una banda, el contexte social actual on emergeixen referents clars al territori que fan d'interlocutors amb les comunitats veïnals i, per altra banda, l'interès polític de desenvolupar una pla d'acció integral local que ajudi a promoure la diversitat social de la zona oest de Figueres, fa propici el desenvolupament del Pla Estratègic del Sector Oest de la ciutat.

2. MARC TEÒRIC

2.1. Què és un pla estratègic institucional

Un pla estratègic institucional és un conjunt coordinat i planificat de programes, projectes i actuacions en què es manifesta la voluntat de l'administració local de materialitzar les competències que li atribueixen les lleis.

Així mateix, l'Ajuntament de Figueres planteja la realització d'un Pla Estratègic local al sector oest de la ciutat, com un procés transversal i participatiu, del qual totes les àrees implicades se'n sentin autores amb la finalitat d'aconseguir una implementació, efectivitat i sostenibilitat eficaces.

Els Plans estratègics han d'estar impulsats per la voluntat política del consistori i pels equips tècnics, conjuntament amb els professionals de totes les àrees implicades, i preferiblement han de comptar amb el suport de la comunitat.

La FEMP (Federació Espanyola de Municipis i Províncies)¹ estableix que un Pla estratègic institucional és:

- És un instrument impulsat des de la corporació local, que dóna estabilitat a les accions i programes desenvolupats.
- Ha de servir-nos per establir les necessitats a les quals tractem de donar resposta, així com els principis generals i específics d'actuació que han d'inspirar els programes englobats al propi Pla estratègic.
- Ha d'afavorir la màxima participació d'entitats i administracions des de les fases inicials de la seva elaboració per tal de partir d'una anàlisi correcta de les situacions, sobre la qual hi hagi consens.
- Té com a propòsit l'abordatge integral de les problemàtiques detectades.
- Ha de ser un instrument dinàmic que es modifiqui a mesura que vagi canviant la situació social que el motiva.
- Ha de ser un instrument aglutinador capaç de donar coherència a les respostes ofertes des dels diferents nivells de l'administració.
- Ha de permetre, des del seu disseny, pensar en la necessitat de realitzar una avaluació contínua tant del procés com dels resultats.

¹ *Manual para la elaboración de Planes Municipales sobre Drogas (2001). FEMP*

3. PRINCIPIS RECTORS

El Pla estratègic del sector oest de Figueres es regeix pels següents principis:

- *Globalitat*: es tracten de manera global totes accions integrades dins del pla. Pretén posar ordre i alinear totes les accions adreçades a la promoció de la població cap a objectius comuns, tenint una visió global de la intervenció.
- *Continuïtat*: s'intervé de manera permanent en el temps, promovent activitats sistemàtiques, continuades i planificades.
- *Operativitat*: Totes les propostes han de ser realistes i realitzables. De la mateixa manera que els objectius s'han d'adequar a les necessitats.
- *Participació i transparència*: La decisiva participació i la implicació de la població del sector en les polítiques adreçades a la millora de la seva situació és clau en la definició d'aquest Pla, des del seu inici. I amb la intervenció i compromís de diferents sectors socials i tipus de professionals promovent el treball interdisciplinari i el treball en xarxa.
- *Avaluació i eficiència*: Avaluarem aquest Pla a través d'uns indicadors d'impacte, que ens han de permetre conèixer l'eficiència de les nostres actuacions i l'assoliment dels resultats esperats.
- *Sostenibilitat*: ha de ser un pla que es pugui mantenir al llarg del temps amb els recursos humans i materials aprovats.

4. DIAGNOSI I DETECCIÓ DE NECESSITATS

4.1. Delimitació geogràfica i característiques

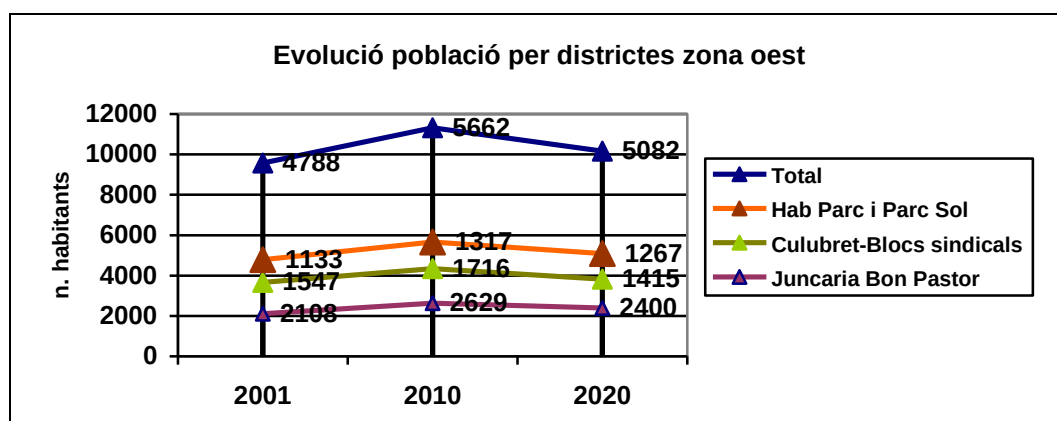
El sector Oest està delimitat pels districtes censals 1.4 (vivendes del parc i parc sol) 1.5 (Culubret i habitatges sindicals, actualment nomenat barri Sant Joan), 1.6 (Juncaria, Món Millor i Bon pastor) i una part del districte 1.3 que configuraria el Turó Baix.

A efectes d'anàlisi de dades sectorials del padró s'han tingut en compte els districtes 1.4, 1.5 i 1.6 exclouent el districte 1.3 (turó baix i Poble Nou). Donat que no es pot segregar les dades dels 2 barris que configuren aquest districte, el resultat estaria alterat per la realitat del Poble Nou que té una situació diferent i està configurat per un gran nombre de persones censades.

4.2. Dades sociodemogràfiques²

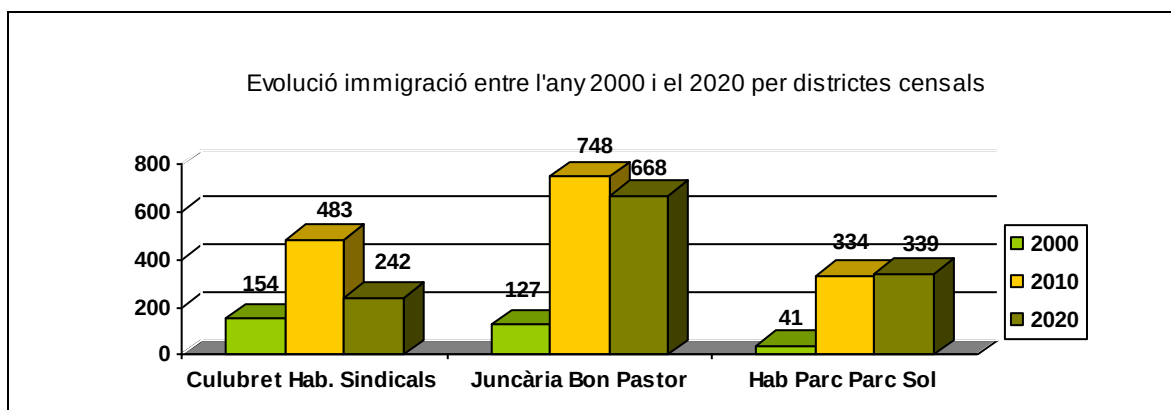
Des de l'any 2000 el creixement de la ciutat de Figueres ha estat d'un 27% passant a tenir una població de 34.644 a 47.581 habitants. La forta crescuda però es concentra entre els 10 primers anys (44.142 hab. el 2010). En canvi, en el districte 1.5 (Culubret i Hab. Sindicals) el creixement ha estat negatiu -8.5%, detectant-se un creixement lleu fins al 2010 i un baixada de població en els últims 10 anys. El districte 1.6 (Juncària i Bon Pastor) segueix la mateixa tònica que el districte veí, amb una baixada progressiva de població en els últims 10 anys situant-se en un moderat creixement final del 12.5%. Els Habitatges del Parc i Parc Sol tenen un creixement encara més moderat que el barri veí, amb un 10.5 % respecte l'any 2001. Així doncs de mitjana, el creixement de la zona oest ha estat d'un 5.7% i la tendència en els últims 10 anys és la despoblació progressiva (veure taula següent). Actualment, hi ha empadronades 5082 persones amb un 50% tant d'homes com de dones, que representen el 10.68% del total de població de Figueres.

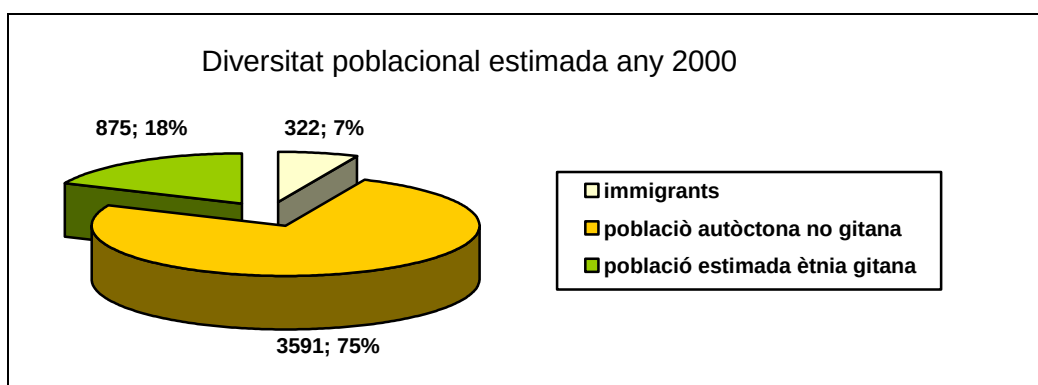
La composició poblacional també s'ha vist alterada en els últims 20 anys, on s'observa un creixement de població immigrada i una disminució de la població autòctona. Així doncs, l'any 2000 hi havia més d'un 93% de població autòctona respecte a gairebé un 7% d'immigració, i actualment és d'un 75% d'autòctons respecte al 24 % de població

² Extracció dades Padró municipal 1 de gener 2020

immigrada, evidenciant-se un fort creixement de l'arribada de població immigrada als barris del sector oest. Aquest comportament coincideix amb el que s'ha observat a tota la ciutat de Figueres on, actualment hi ha un 29% de població immigrada.

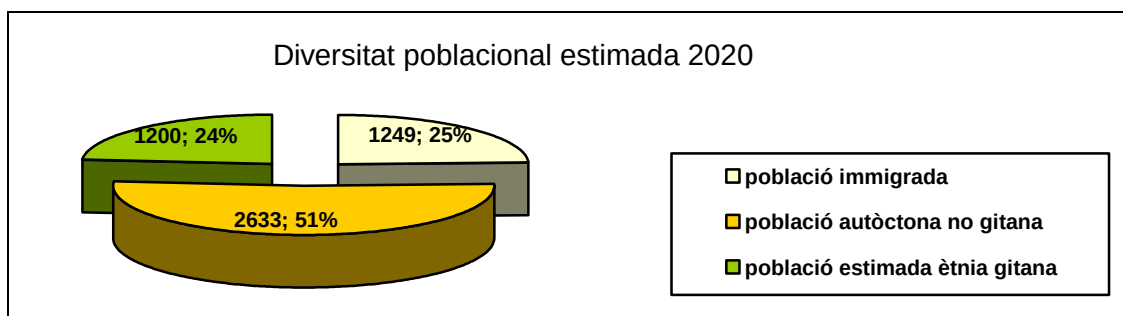
A l'any 1992 des dels serveis socials de Figueres es va fer un estudi de la població d'ètnia gitana assentada ja al barri, i aquesta era d'uns 840 membres. Si apliquem aquesta xifra a les que tenim de l'any 2000 fent una estimació de 875 membres de la comunitat gitana (pel creixement natural de la població), ens dona una població majoritària autòctona no gitana del 75% amb un 7% d'immigració davant del 18 % de comunitat gitana.³

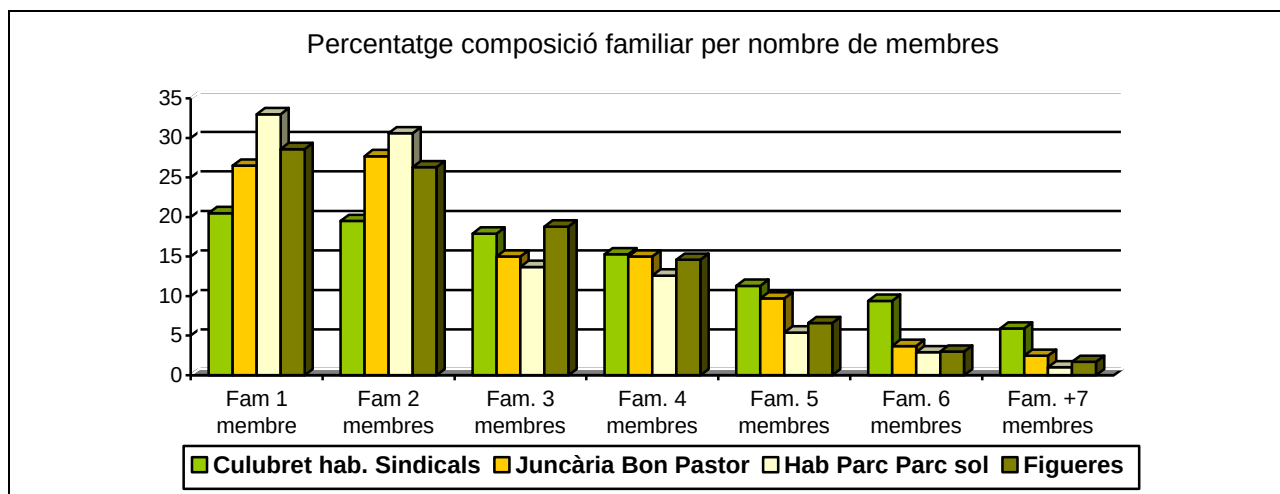
Si s'estima que la població gitana actual és d'uns 1200 hab. (tenint en compte l'arribada de noves famílies a Figueres, el creixement natural de les famílies amb casaments

³ Les dades de població autòctona i immigrada són reals, les de la població gitana són una estimació perquè no hi ha cap estudi actualitzat al respecte

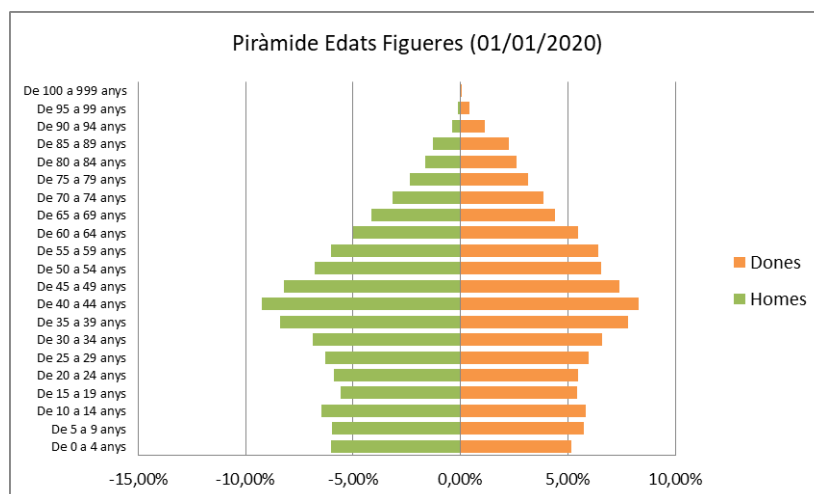
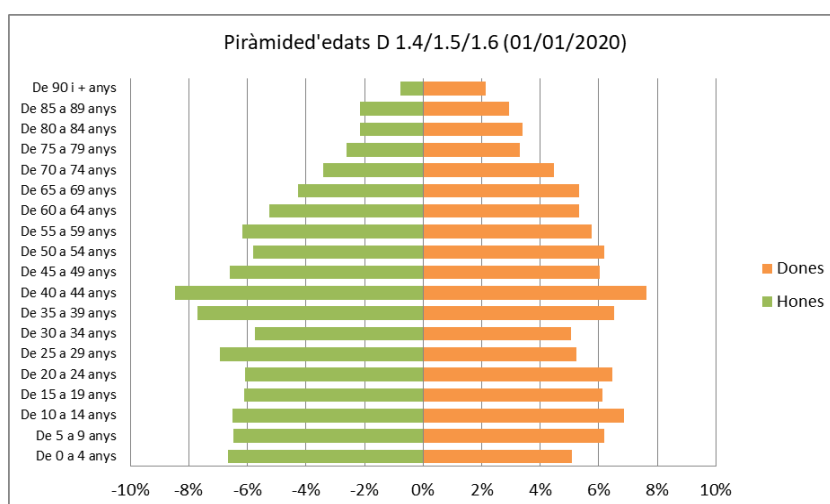
joves i gran nombre famílies nombroses), aquesta representaria el 24% de la població autòctona dels districtes 1.4, 1.5 i 1.6. Així, la diversitat poblacional de la zona oest de la ciutat seria la següent:

En relació al nombre de membres per famílies, destaca l'elevat nombre de famílies, amb més de 5, 6 i 7 membres censats al Culubret i Hab. Sindicals, en relació amb el total de Figueres. Dada que ve relacionada amb la sobreocupació dels domicilis i amb la demanda d'habitatge que es detecta en aquesta zona (veure taula següent).

I finalment, si comparem la piràmide d'edats de Figueres amb la dels Districtes 1.5 i 1.6 veurem que la segona és una piràmide clarament més rejoyenida, amb més infants en edat escolar. La població total per sexes és d'un 50% tant d'homes com de dones, en correlació amb el total de població de la ciutat.

S'observa que la població entre 0 i 14 anys és d'un 19%, això és 1,5 punt per sobre del total de la ciutat (17,5%), la taxa de joves d'entre 15 i 29 anys és lleugerament superior (18.5% versus 17.33%), però la població de 30 a 65 anys és de 44% versus el 49.5% de Figueres, per tant, més de 5 punts per sota respecte a tot Figueres.

Tenim, per tant, proporcionalment menys població activa i més infància i joveutut que la resta de la ciutat.

Respecte a la població major de 65 anys, el total de la zona oest és de 18.48% i el de Figueres de 14.76%. I d'aquesta població cal posar èmfasis en la de més de 75 anys que és encara més nombrosa (quasi 3 punts per sobre del total de la ciutat). Per tant, la població gran està molt sobreenvellida i és lleugerament superior a la resta de la ciutat.

Conclusions

- La zona nordoest de la ciutat està patint un decreixement progressiu des dels últims 10 anys, detenant-se un creixement negatiu a la zona del Culubret i Hab. Sindicals.
- La diversitat poblacional ha canviat en els últims anys, tenint ara gairebé el 25% de població immigrada, xifra que està 4 punts per sota del total d'immigrants de la ciutat.
- La població autòctona no gitana ha anat emigrant d'aquests barris perifèrics essent actualment, d'un 51% versus al 75% de l'any 2000. Aquest moviment demogràfic ha afavorit l'arribada de la població immigrada a la zona que té tendència a anar creixent als barris veïns junt amb l'expansió de la comunitat gitana.
- Hi ha un elevat percentatge de famílies amb més de 5, 6 i 7 membres que s'aguditz a als barris del Culubret i Hab. Sindicals. Hi ha doncs, més famílies nombroses o més d'una unitat familiar en un mateix habitatge i massificació en aquest districte.
- Hi ha més població jove que la resta de la ciutat i una població molt envellida lleugerament superior.

4.3. Índex Socioeconòmic Territorial (IST) 2018 Comarca, Figueres i sector oest de la ciutat⁴

L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) acaba de presentar l'Índex Socioeconòmic Territorial (IST), una estadística nova que resumeix en un únic valor diverses característiques socioeconòmiques de la població.

L'Índex Socioeconòmic Territorial resumeix informació de 6 indicadors d'ocupació, nivell educatiu, immigració i renda. Aquests indicadors són: població ocupada, treballadors de baixa qualificació, població amb estudis baixos, població jove sense estudis postobligatoris, estrangers de països de renda baixa o mitjana, i renda mitjana per persona. Les xifres del nivell socioeconòmic s'expressen en índex Catalunya=100, on el valor 100 correspon a la mitjana de Catalunya. Així, els resultats de l'Índex Socioeconòmic Territorial que s'han presentat inclouen tant el valor de l'índex sintètic, l'IST, com els dels 6 indicadors que el componen.

IST per agrupacions censals

Els resultats de l'IST 2015-2018, presentats el passat abril de 2021, es proporcionen per petites àrees o agrupacions censals, una divisió de Catalunya en 853 unitats territorials de grandària poblacional similar (unes 9.000 persones de mitjana). Cada agrupació censal està constituïda per un conjunt de seccions censals territorialment contigües i amb semblança socioeconòmica.

Els resultats complets es poden consultar a través de [mapes interactius](#).

En el cas de Figueres, la ciutat es divideix en 6 agrupacions censals, que són les següents: Figueres 1 (Centre-nord), Figueres 2 (Centre-sud), Figueres 3 (Nord-oest), Figueres 4 (Oest), Figueres 5 (Est) i Figueres 6 (Sud).

Si bé una d'aquestes agrupacions censals s'anomena Figueres 4 (Oest), cal remarcar que l'agrupació no coincideix exactament amb l'àmbit territorial objecte d'aquest Pla, ja que l'agrupació inclou les seccions censals 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals, 1.6 Món Millor i Bon Pastor, i 4.5 Vivendes Sant Josep, mentre que el Pla considera que el Sector Oest és l'integrat per les seccions censals 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol, 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals, i 1.6 Món Millor i Bon Pastor. La divisió emprada per l'Idescat inclou la secció censal 1.4 a l'agrupació Figueres 3 (Nord-oest). Tot i això, en

⁴ Font: informe de promoció econòmica, maig 2021

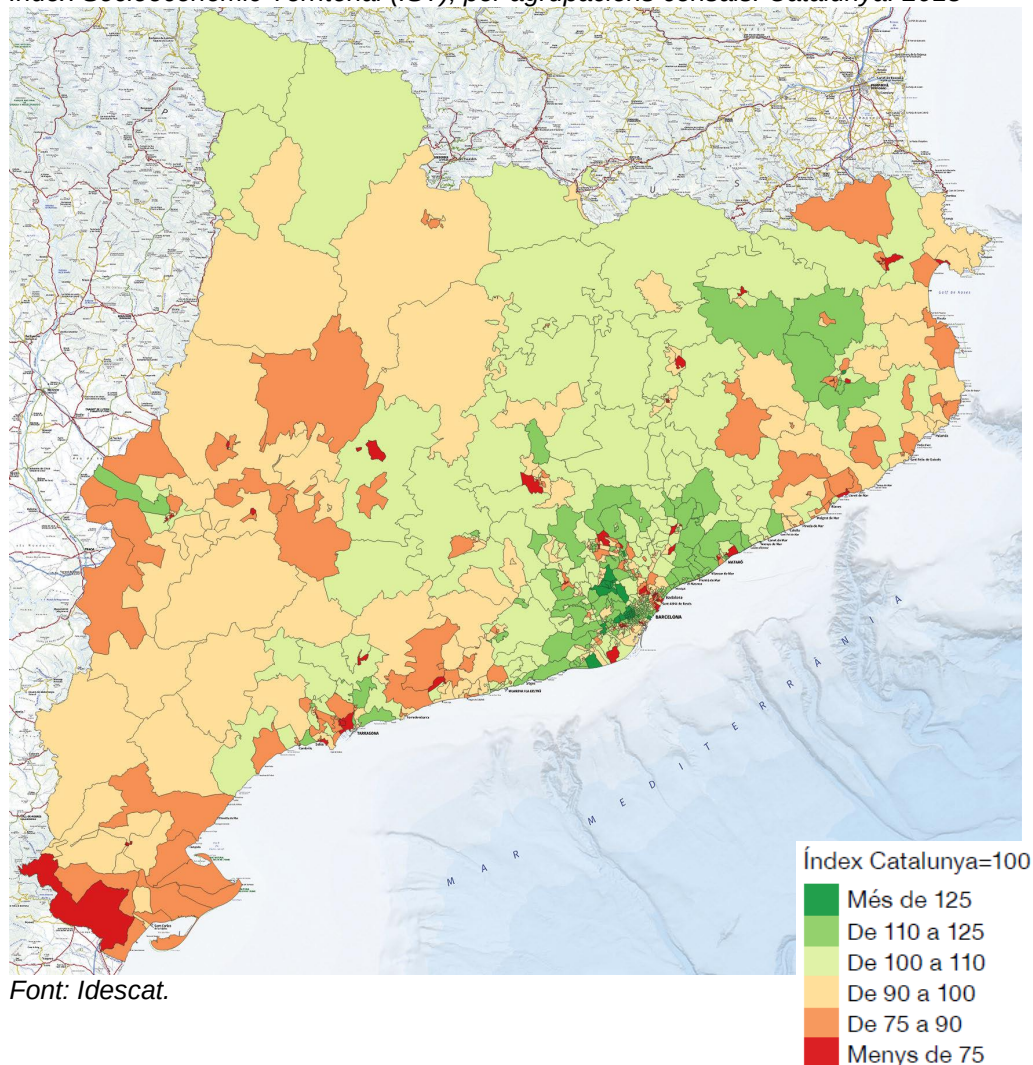
les següents pàgines ens fixarem en els valors obtinguts a l'agrupació censal Figueres 4 (Oest), al municipi de Figueres i a la comarca de l'Alt Empordà en el seu conjunt, tot comparant-los amb els obtinguts a la resta de Catalunya.

L'Índex Socioeconòmic Territorial és un índex sintètic que no té unitats. Es defineix i calcula inicialment com un indicador estandarditzat (mitjana 0 i variància 1) i per a la seva difusió i anàlisi se li aplica una transformació per convertir-lo a una escala on Catalunya té el valor 100. Es permet d'aquesta manera la comparació del valor en qualsevol unitat territorial amb el valor 100 com a mitjana de les seccions censals de Catalunya. Un valor de l'IST superior a 100 equival a un nivell socioeconòmic superior a la mitjana de Catalunya, i com més alt sigui el valor de l'IST més alt és el nivell socioeconòmic del territori que representa. Anàlogament, un valor de l'IST inferior a 100 equival a un nivell socioeconòmic inferior a la mitjana de Catalunya, i com més baix sigui el valor de l'IST més baix és el nivell socioeconòmic del territori que representa.

A partir dels valors i la distribució de l'IST s'han definit 6 categories de nivell socioeconòmic:

- Molt baix: menor de 75
- Baix: de 75 a 90
- Mitjà baix: de 90 a 100 Mitjà alt: de 100 a 110
- Alt: de 110 a 125
- Molt alt: major de 125

Índex Socioeconòmic Territorial (IST), per agrupacions censals. Catalunya. 2018

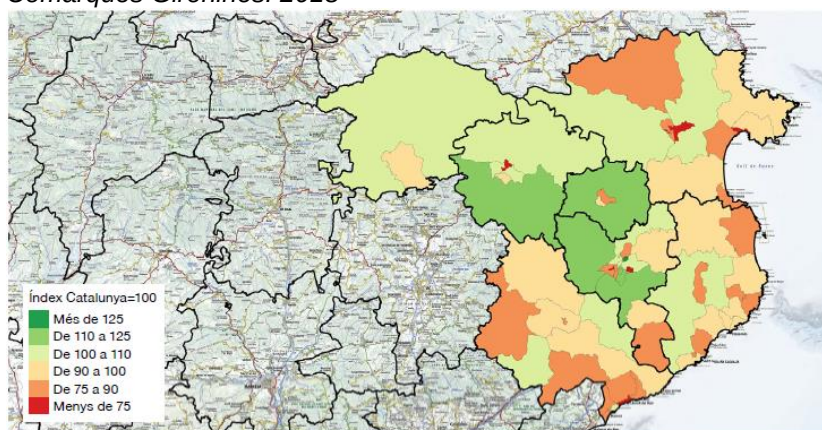

Font: Idescat.

L'any 2018, l'agrupació censal Figueres 4 (Oest) es troba entre les 10 unitats territorials amb nivell socioeconòmic més baix de Catalunya, amb un índex de 59,2.

Les Comarques Gironines es caracteritzen per tenir la majoria de les seves agrupacions censals en els nivells socioeconòmics baix i mitjà baix de l'IST: 43 de les 75 agrupacions censals estan en aquests nivells. Un total de deu agrupacions censals tenen un nivell socioeconòmic molt baix, entre les quals n'hi ha tres de Figueres: Figueres 1 (Centre-nord), Figueres 4 (Oest) i Figueres 5 (Est).

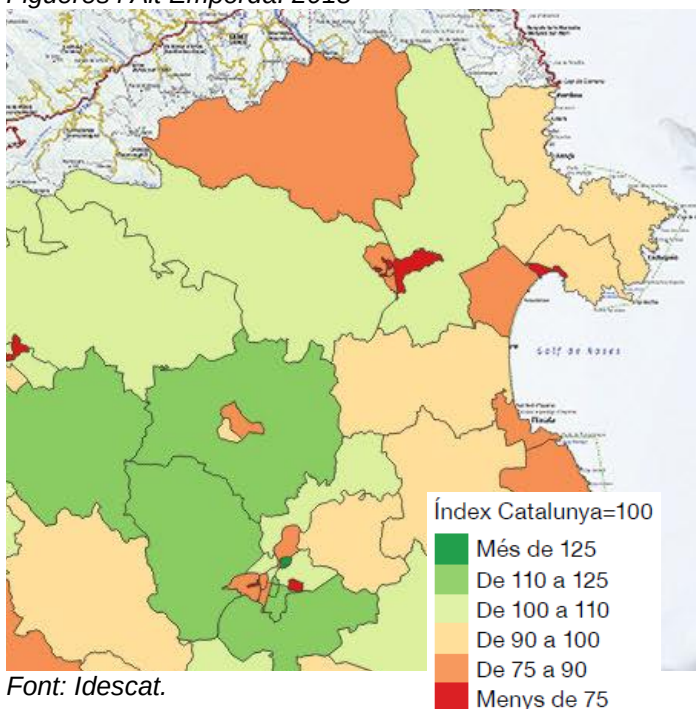
*Índex Socioeconòmic Territorial (IST), per agrupacions censals.
Comarques Gironines. 2018*

Font: Idescat.

Figueres es caracteritza per tenir la meitat de les seves agrupacions censals en el nivell socioeconòmic molt baix (menor de 75): Figueres 4 (Oest) amb 59,2; Figueres 5 (Est) amb 63,3; i Figueres 1 (Centre-nord) amb 70,1. L'altra meitat de les agrupacions censals se situen en el nivell socioeconòmic baix (de 75 a 90): Figueres 2 (Centre-sud) amb 75; Figueres 6 (Sud) amb 85,2; i Figueres 3 (Nord-oest) amb 87. Així, hi ha una clara diferència entre àrees contigües de la ciutat.

*Índex Socioeconòmic Territorial (IST), per agrupacions censals.
Figueres i Alt Empordà. 2018*

Font: Idescat.

IST municipal i comarcal

Figueres es troba entre els 10 municipis majors de 5.000 habitants amb menor nivell socioeconòmic l'any 2018, amb un índex de 74,9. Figueres es troba en la quarta posició, just després de Salt, Ulldecona i Guissona, en aquest ordre.

Com hem pogut veure, l'índex de Figueres per al conjunt del municipi és de 74,9 (molt baix però fregant el 75, que el situaria al nivell baix), mentre que l'índex de l'agrupació censal Figueres 4 (Oest), el més baix del municipi, és molt inferior, de 59,2 (molt baix). Aquest fet evidencia que dins del municipi de Figueres existeixen contrastos socioeconòmics, ja que les seves agrupacions censals tenen valors d'IST extrems, que es compensen en considerar el municipi com una sola unitat.

L'Alt Empordà és la comarca amb menor nivell socioeconòmic de Catalunya l'any 2018 amb un IST de 84,2. La segueixen el Montsià (84,6), la Segarra (84,7), el Baix Ebre (86,4) i el Pla d'Urgell (86,5). Així, l'Alt Empordà encapçala el grup de 8 comarques que tenen nivell socioeconòmic baix (cap comarca es troba en el nivell molt baix).

En analitzar a aquest nivell territorial, els contrastos existents dins dels municipis queden parcialment emmascarats. Així, si fem una comparativa dels valors comarcals i municipals amb els de l'agrupació censal Figueres 4(Oest) hem observat que en els 6 indicadors estudiats són molt pitjors que els comarcals i municipals, que obtenen els valors següents per a l'any 2018 (recordem que l'Índex Catalunya=100):

Indicadors Socioeconòmics desglossats	Valor Comarcal	Valor Figueres	Valor Figueres 4 (Oest)
1. Població ocupada	85,1	83,3	54,2
2. Treballadors/es Baixa qualificació	106,7	109,4	122,2
3. Població amb estudis baixos	115,9	128,8	155,9
4. Població Jove sense estudis postobligatoris	120,4	132	145,6
5. Estrangers de països renda baixa o mitjana	111,8	125,4	129,2
6. Renda mitjana per persona	90,2	86,2	92,5
Indicador Socioeconòmic Territorial	84,2	74,9	59,2

Pel que fa a l'últim indicador, el de la renda mitjana per persona, segons l'Idescat és de 92,5 a l'agrupació censal Figueres 4 (Oest). Aquest fet ens estranya molt, ja que està lleugerament per sobre del valor de 90,2 que obté la comarca i del valor 86,2 que obté Figueres; i, com hem vist, la resta d'indicadors de l'agrupació Figueres 4 (Oest) obtenen resultats molt pitjors que els de la comarca i que els de Figueres. Creiem que es pot deure a la inclusió de la secció censal 4.5 dins d'aquesta agrupació censal o simplement a un error de càlcul o tipogràfic.

Per acabar, mostrem la taula que recull tots els IST i els 6 indicadors per a l'any 2018 a les 6 agrupacions censals de Figueres, al municipi de Figueres com a unitat i a la comarca de l'Alt Empordà (l'índex de referència és Catalunya=100).

	IST	Població ocupada	Treballadors de baixa qualificació	Població amb estudis baixos	Població jove sense estudis postobligatoris	Estrangers de països de renda baixa o mitjana	Renda mitjana per persona
Figueres 1 (Centre-nord)	70,1	80,6	117,1	132,4	138,6	133,4	90,6
Figueres 2 (Centre-sud)	75,0	85,1	108,2	127,3	130,6	130,2	85,2
Figueres 3 (Nord-oest)	87,0	91,8	100,4	116,5	120,2	112,7	92,9
Figueres 4 (Oest)	59,2	54,2	122,2	155,9	145,6	129,2	92,5
Figueres 5 (Est)	63,2	78,3	121,9	136,2	138,6	138,4	71,8
Figueres 6 (Sud)	85,2	97,7	99,0	115,6	123,7	112,1	80,0
Figueres	74,9	83,3	109,4	128,8	132,0	125,4	86,2
Alt Empordà	84,2	85,1	106,7	115,9	120,4	111,8	90,2
Catalunya	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Idescat.

Com hem vist, l'IST és molt útil per constatar l'existència de diferències socioeconòmiques, no només entre municipis, sinó també dins dels municipis, com és el cas del Sector Oest de Figueres respecte del municipi com a unitat. El Sector Oest presenta un nivell socioeconòmic molt més baix que la mitjana figuerenca (i també que la mitjana comarcal).

Així doncs, l'Índex IST permet identificar les àrees petites amb una situació socioeconòmica més desfavorida i que requereixen d'una atenció especial o de majors recursos per part de les administracions públiques.

4.4. Planejament urbanístic i espai públic⁵

A l'hora de dissenyar un pla estratègic a la zona és important tenir en compte el planejament urbanístic previst i la situació dels espais públics de la zona. Segons l'informe tècnic dels Serveis Urbans de la ciutat, la situació del sector nordoest de la ciutat és la que es reflecteix a continuació.

Planejament urbanístic

La situació urbanística dels barris del Culubret, Sant Joan, Bon Pastor, Món Millor, Juncària-Parc Bosc parteix d'un planejament consolidat i variat. El conjunt de l'àmbit en estudi es classifica com a sòl urbà consolidat sense ubicar-se cap sector de planejament derivat pendent de desenvolupar, ni Polígons d'Actuació. Analitzant cadascun dels barris s'observa:

- *Barri del Culubret*: es tracta d'un barri clarament delimitat a l'oest per la Riera Galligants i a l'est pel carrer Avinyonet. Constituit a partir dels anys 60 majoritàriament per habitatge unifamiliar, va representar un assentament de la ciutat fora del centre existent. Posteriorment, a l'entorn dels anys 70 es van construir les edificacions en alçada properes a la banda nord, donant front al carrer Avinyonet. La traça de la Riera Galligants endegada la seva llera amb els murs de formigó fa de límit del barri i del terme municipal, ubicant-se a l'altra banda de Vilafant la nova estació d'Alta Velocitat.

⁵ Informe tècnic de Serveis Urbans 05/02/2021

En aquest àmbit es localitzen part dels equipaments públics i espai públic: el col·legi Pous i Pagès, la plaça Joan Sibecas, l'actual finca del Centre Social del Culubret, i el centre geriàtric Els Arcs.

Urbanísticament la consolidació de l'edificació es reflexa en el planejament vigent, identifica inequívocament l'estructura dels habitatges unifamiliars amb PB+1 en l'estructura interna viària. La discordància existeix en les edificacions en alçada PB+5 en el front del Marià Baig en l'encreuament amb carrer Avinyonet, que el planejament vigent no reconeix. Les volumetries en alçades de PB+3 urbanísticament només es situen en el front del carrer Avinyonet.

- **Barri Sant Joan-Bon Pastor:** Aquest barri està situat a la banda est i nord del carrer Avinyonet, limitat a nord per la falda del Castell de Sant Ferran i diverses construccions d'activitats en actiu, i a la seva banda est amb el carrer Mon Millor. Presenta més diversitat urbanística:

- Per una banda, a l'extrem més al sud-oest en el front del carrer Avinyonet amb les primeres construccions, promoguda per l'obra "Sindical del Hogar y la Arquitectura" a mitjans dels anys 50, es troben cases unifamiliars de PB+1 que concorren amb la plaça que es constitueix en l'encreuament del carrer Salut i Santiago Mundi.
- Posteriorment, la mateixa institució va promoure als anys 60 un nou conjunt de 100 habitatges, anomenats Habitatges Sindicals, en un conjunt de vuit edificis principalment de PB+4. I un tercer i darrer conjunt representa la promoció promoguda per l'Institut Català del Sòl als anys 80 que es troba composta per un total de 3 agrupacions d'habitatges unifamiliars aparellats de PB+1, en un total de 44 habitatges.

El planejament vigent recull les ordenacions urbanístiques de la realitat existent. Així es recull la tipologia de planta baixa i pis per als habitatges unifamiliars, les edificacions plurifamiliars aïllades.

En la banda est, que limita amb el barri de Juncària Parc Bosc, es situa una illa on s'ubica l'equipament l'església del Bon Pastor i edificacions plurifamiliars de PB+3 corresponents també als anys 60 que afronten amb el carrer Avinyonet. Aquestes edificacions estan qualificades com edificació aïllada amb espais privats. Aquests espais privats, que en l'actualitat tenen en part un ús públic, representa una problemàtica de manteniment i ús de l'espai públic a estudiar.

Aquesta problemàtica es veu més agreujada en el barri de Juncària-Parc Bosc.

En aquest barri es situa un espai lliure al final del carrer Ramon i Cajal, rambleta que enllaça amb les zona verda que s'obre cap el parc Comarcal del Castell, i penjant dels vials principals de est a oest, carrer Doctor Fleming i Ramon i Cajal, se situen els solars d'equipaments.

- **Barri Juncària-Parc Bosc:** Aquest barri, situat entre el barri de Sant Joan i el Parc Bosc, va ser construït en diferents etapes:
 - Les edificacions històriques del front del parc bosc amb habitatges aïllats unifamiliars.
 - El boom constructiu principalment a la dècada del 70, on es va edificar els principals de PB+8, perpendiculars al carrer Avinyonet, al front del carrer Ramon i Cajal-Doctor Pasteur i al front nord del carrer Ramon Mandri davant de equipament IES Alexandre Deulofeu.

Tal i com succeeix en el barri colindant, les edificacions plurifamiliars aïllades disposen d'espais lliures que no han sigut d'ús privatiu. Aquest fet comporta que els espais privats per a ús públic confrontin el manteniment urbà públic amb la propietat privada i provoqui una deixadesa dels espais.

A principis del 2000 es va executar l'obertura del carrer Ramon Mandri, vial que permet la connexió viària est-oest i que obrí el conjunt dels barris fins a la Ronda del Parc. Amb aquesta obertura es construeixen noves edificacions de PB+3 al front del nou vial i que fan frontissa amb la falda del Castell.

El planejament vigent recull les ordenacions urbanístiques de la realitat existent, a excepció de les edificacions amb alçades de PB+8.

A excepció de les darreres promocions exposades, el parc mobiliari, construït entre els anys 50-80 presenten deficiències de manteniment (principalment en el barri de Sant Joan), manca d'actuacions de mesures d'estalvi energètic i no disposen d'aparcament en les propies finques fet que provoca una sobreocupació de l'espai públic per part dels vehicles.

Tal i com s'ha exposat, i per la seva constitució i utilització, és necessari una regularització registral i d'actuacions dels espais de l'entorn de les edificacions plurifamiliars que comporten urbanísticament uns espais lliures privats.

Espai públic i entorn

L'espai públic dels barris del Culubret, Sant Joan, Bon Pastor, Món Millor, Juncària-Parc Bosc presenta un diagnòstic bastant similar a tots ells:

- Voreres i cruïlles que no compleixen la normativa d'accessibilitat
- Excessiva presència del vehicle privat i ocupació de l'espai públic per franges d'aparcament. Les vivendes d'aquests barris no solen disposar d'aparcament privat a la finca.
- Poca presència d'arbrat.

Pel que fa a l'estat de manteniment dels paviments i mobiliari urbà s'observen diferències entre el barri de Sant Joan i la resta de barris:

- Al barri de Sant Joan, el mal estat de paviments i mobiliari urbà és més evident, sigui per falta d'actuació municipal, sigui per un major ús de l'espai públic.
- A la resta de barris del sector en estudi, el grau de manteniment de l'espai públic és millor, però segurament no arriba als estandars de la resta de la ciutat.

Propostes de millora:

Actuacions a curt termini:

- Aixecament de l'estat actual de paviments, arbrat i mobiliari urbà, amb l'objectiu de:
 - Executar un pla de xoc per resoldre els problemes de manteniment
 - Planificar un sistema de manteniment específic per aquests barris, que tinguin en compte les necessitats particulars d'aquests.
- Estudi dels itineraris prioritaris per els veïns i/o ciutadans amb mobilitat reduïda
- Executar les obres d'adequació de l'accessibilitat de les cruïlles i voreres que l'estudi detecti com a més urgents.

Actuacions a mig termini:

- Planificar i executar les obres d'adequació de cruïlles i voreres que l'estudi classifiqui com a més necessàries.
- Redactar i executar el projecte d'adequació del c/ Avinyonet. Aquest carrer compleix diferents funcions i a diferents escales: eix de ciutat que uneix l'estació de l'AVE amb el centre, eix de ciutat que vertebrava els barris de l'oest i a la vegada itinerari molt utilitzat per les persones amb mobilitat reduïda dels barris de l'oest en tractar-se d'un carrer pràcticament pla.

- Redactar els projectes d'adequació integral dels eixos de barri següents:
 - Al barri del Culubret: c/ Major i c/ Josep Bonaterra
 - Al barri de Juncària Parc-Bosc: el c/ Dr. Pasteur

Cal tenir en compte que l'execució de les actuacions proposades a mig termini, provocarà la reducció del nombre de places d'aparcament, i que seria convenient tenir prevista l'adequació d'algun aparcament municipal en aquests barris.

Espai públic i medi ambient⁶

Pel que fa a l'ús de l'espai públic, la seva neteja i la recollida de residus urbans, el sector Oest es pot dividir en dos àmbits amb situacions diferenciades. D'una banda, el sector Juncària-Parc Bosc-Habitatges del Parc i, d'altra banda, el sector Sant Joan i Culubret.

Pel que fa al sector Juncària-Parc Bosc-Habitatges del Parc, és l'àmbit delimitat pels carrers ronda del Parc, Dr. Fleming, Món Millor i Avinyonet. Es tracta d'un entorn urbà caracteritzat per la seva elevada densitat urbana com a conseqüència d'una urbanització vertical basada en blocs d'edificis de molta alçada que concentren molts habitatges. En contraposició, l'espai públic és limitat, amb places públiques petites i la manca d'espais oberts. Cal afegir, a més, una reduïda oferta d'aparcament fora de calçada el que genera la necessitat de disposar d'oferta d'aparcament en calçada, manllevant l'espai públic a altres usos diferents al de la mobilitat. La combinació d'aquests elements es tradueix en un ús molt elevat de l'espai públic i la necessitat de disposar d'un servei de neteja viària, manteniment de parcs i jardins i manteniment del mobiliari urbà adequat a aquesta elevada pressió.

En aquest àmbit la recollida de residus es fa mitjançant el model d'àrea d'aportació amb contenidors per a quatre fraccions de residus (resta, vidre, paper i cartró i envasos lleugers). La dotació d'àrees de contenidors de l'àmbit és l'adequada i funciona correctament. També s'hi desplaça la deixalleria mòbil 2 cops al mes.

Pel que fa a l'àmbit format pels barris de Sant Joan i del Culubret (del carrer Món Millor fins al límit de terme amb Vilafant), presenten una problemàtica específica, diferenciada de la resta de la ciutat, respecte a la neteja viària i la recollida de residus. Aquesta especificitat ve donada per la composició de la població del barri (amb presència de població d'ètnia gitana, d'una banda, i de població procedent de la immigració extracomunitària, de l'altra) i l'ús que aquesta població en fa de l'espai i els serveis públics. L'ús que en fan de l'espai públic és molt intensiu com a conseqüència dels hàbits de relació social d'aquestes comunitats. Això és així, en part, per una menor separació entre espai privat i espai públic relacionat per una elevada sobreocupació dels habitatges, i en part, pel costum de l'ús de l'espai públic com a espai de relacions socials que s'intensifica a l'estiu i per l'ús d'aquest per a celebracions socials diverses com casaments, batejos, prometatges, etc.

Aquest ús intensiu de l'espai i dels serveis públics ve caracteritzat per:

1. un major desgast i deteriorament general del mobiliari urbà i infraestructures públiques (bancs, papereres, faroles, embornals, asfaltatge, altres)

⁶ Informe tècnic en relació a la neteja viària i la recollida de residus als barris de Sant Joan i Culubret. Xavi Turró, Cap de Medi Ambient i Sostenibilitat. 12/09/17 ratificat l'agost 2020

2. L'embrutiment de voreres, places, calçades, descampats i zones ajardinades .
Aquest embrutiment es concreta en:
 - a. L'ús indegut de les zones habilitades per llençar les deixalles (abocar cendres encesses als contenidors de residus, deixar les bosses d'escombraries al terra o al voltant de les papereres, punts incontrolats de residus de ferralla, olis, restes de runa, fustes i restes de plantacions de marihuana)
 - b. L'ús indegut de les places i descampats, vistos com un gran abocador on llençar papers
 - c. l'ús indegut de la riera Galligants (com a punt d'abocador de residus)
3. L'elevat vandalisme a la zona que malmet el mobiliari (papereres, contenidors, bancs, grafitis, enllumenat)

Donat aquesta major incidència en l'ús de l'espai públic a la zona, els estàndards del servei de neteja es consideren insuficients tant al barri de Sant Joan com al Culubret. Per altra banda, el nombre de papereres a la zona està per sota de les ràtios recomanades⁷ (1 paperera per cada 46 habitants): al barri Sant Joan la ràtio és d'1 paperera cada 54 habitants i al barri del Culubret és d'1 paperera per cada 66 habitants. En relació als contenidors, actualment, hi ha 4 àrees d'aportació de residus però no totes les àrees actuals són completes ni tenen totes les fraccions de recollida selectiva. La deixalleria mòbil es desplaça a aquest àmbit dos cops al mes.

Conclusions:

- Cal fomentar el canvi d'hàbits dels habitants i incrementar el civisme al sector. Una de les causes que alguns barris estiguin bruts és el comportament dels seus veïns. Es proposa disposar d'un pla de civisme transversal, correctament dotat i permanent en el temps, ja que només des de la persistència serà possible el canvi d'hàbits.
- Dimensionar correctament les necessitats dels serveis, tant de neteja viària, com de recollida de residus i una major dotació de contenidors i de papereres.
- Impulsar actuacions de millora i manteniment de l'espai públic. Un entorn urbà de major qualitat pot dissuadir alguns comportaments incívics.
- Acompanyar aquestes mesures amb sancions relacionades amb les conductes incíviques.
- Si les millores a nivell de serveis urbans no van acompanyades de tota la resta de mesures policials i socials, l'eficàcia i l'eficiència dels serveis públics serà del tot insuficient i no es denotarà una millora substancial i progressiva en el sí d'aquests barris.

⁷ Cercles de Comparació Intermunicipal de la Diputació de Barcelona.

4.5. Habitatge i Vulnerabilitat energètica

4.5.1. Habitatge

La Llei 11/2020, del 18 de setembre, de mesures urgents en matèria de contenció de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatges i de modificació de la Llei 18/2007, de la Llei 24/2015 i de la Llei 4/2016, relatives a la protecció del dret a l'habitatge, té per objecte regular la contenció i moderació de rendes en els contractes d'arrendament dels habitatges destinats a residència permanent de l'arrendatari, que estiguin situats en una àrea que hagi estat declarada àrea amb mercat d'habitatge tens.

Segons la Secció primera. *Declaració d'àrees amb mercat d'habitatge tens*, Article 2. *Requisits per a la declaració d'àrees amb mercat d'habitatge tens* de la Llei 11/2020, del 18 de setembre, de mesures urgents en matèria de contenció de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatges, són àrees amb mercat d'habitatge tens els municipis o les parts de municipi que estan especialment en risc de no disposar de la dotació suficient d'habitatges de lloguer a un preu assequible que permeti d'accedir-hi a tota la població. Aquesta situació de risc pot venir determinada pel compliment de qualsevol de les condicions següents:

- a) Que la mitjana del preu dels lloguers d'habitatge hi experimenti un creixement sostingut clarament superior al de la mitjana del territori de Catalunya.
- b) Que la càrrega del cost del lloguer de l'habitatge en el pressupost personal o familiar hi superi de mitjana el trenta per cent dels ingressos habituals de les llars, o que la mitjana del preu dels lloguers d'habitatge hi superi el trenta per cent de la renda mitjana de les persones menors de trenta-cinc anys.
- c) Que el preu dels lloguers d'habitatge hagi experimentat, en els cinc anys anteriors al moment de la declaració, un creixement interanual acumulat d'almenys tres punts percentuals per damunt de la taxa interanual de l'índex de preus al consum de Catalunya.

D'acord amb la disposició transitòria segona de la Llei 11/2020, s'ha declarat el municipi de Figueres, **àrea amb mercat d'habitatge tens**. Això indica que a Figueres hi ha dificultat per accedir a un habitatge de lloguer a un preu assequible per a la ciutadania en general, i encara es dificulta més per les famílies i persones més vulnerables⁸. Per corregir aquesta situació l'oficina local d'habitatge proposa dur a terme una sèrie de mesures que hauran de tenir un impacte en el parc privat i públic d'habitatges de la ciutat.

En les dades facilitades pels Serveis socials de la ciutat no es detecta una intervenció elevada en relació a la manca d'habitatge en el sector oest de la ciutat, registrant 15 tràmits relacionats amb recursos d'habitatge⁹. Per altra banda, les dades facilitades per l'oficina local d'habitatge apunten que de 48 informes de necessitat d'habitatge a la ciutat a l'any 2019/2020, només 6 pertanyien al sector oest, un 12.5% del total de Figueres.

Tot i així, una de les demandes registrades des dels serveis socials del sector nordoest de Figueres és la de l'habitatge. En primer lloc, per l'empobriment dels edificis i habitatges que ocupen. En segon lloc, per l'amuntegament que es detecta en alguns dels seus habitatges, on les famílies principals, que tradicionalment acullen als fills/es amb llurs famílies, es troben en una situació difícil de sostenir, creant un degoteig de

⁸ Font: informe 18/05/2021 de l'Oficina Local d'Habitatge de Figueres

⁹ Veure taula tràmits habitatge pàgina 28

demanda de pisos als serveis socials. Ja a l'estudi realitzat al 2009/2010¹⁰ es detectava en la població enquestada una concentració més elevada de famílies amb 5 membres o més vivint a la mateixa llar. Contrastant-ho amb les dades del padró 2020, sembla que aquesta situació no ha millorat, ans al contrari, detectant-se un augment de membres per cada domicili censal al districte 1.5.¹¹

Ara bé, aquestes demandes no arriben a les oficines d'habitatge competents perquè sovint no compleixen els requisits per accedir a un habitatge públic (mesa emergència, borsa de lloguer social, pis social) i cal incidir primer en altres aspectes clau per poder accedir i mantenir una vivenda, tant del parc públic com del parc privat.

Una problemàtica específica del barri Sant Joan és la situació judicial en la que es troben les 44 cases construïdes a l'any 1987 i ubicades al Passatge Dr. Fleming, C/ Dr. Fleming i C/ Mossen Franco. A l'any 2015 l'equip de govern va iniciar una proposta de renovació urbanística que implicava l'enderroc de les 44 cases del barri. Per fer això, l'agència de l'Habitatge va iniciar procediments judicials de desnonament per impagament a les famílies que vivien allà. Finalment, aquests procediments es van paralitzar i continuen a l'espera d'alguna resolució. Aquest fet ha provocat una situació d'habitatge insegur a les famílies afectades.

Conclusions

- Figueres està declarada àrea amb mercat 'habitatge tens, índex que indica la dificultat d'accedir a un habitatge digne a un preu assequible a tot el municipi.
- Per a corregir progressivament aquesta situació, l'oficina local d'habitatge proposa mesures que tindran un impacte en el parc privat i públic d'habitatges de la ciutat.
- La necessitat d'habitatge és una problemàtica recurrent en les persones i famílies vulnerables del sector oest de la ciutat, explicada en part per l'envelliment del parc públic i per la sobreocupació dels domicilis.
- L'amuntegament als habitatges de la comunitat junt amb les relacions complexes són uns dels motius de demanda d'habitatge al Serveis socials.
- Els requisits d'accés als habitatges públics són excoients per un sector de la població que només queda registrada als serveis socials.
- Els procediments judicials de les cases del barri Sant Joan han creat una situació d'habitatge insegur a 44 famílies de la comunitat gitana. Aquests procediments s'han quedat estancats.

4.5.2. Vulnerabilitat energètica

En relació a la pobresa energètica, la ciutat de Figueres està treballant en programes d'apoderament energètic per famílies que no poden assumir el pagament dels rebuts mensuals de manteniment de suministres i/o que no poden mantenir les seves llars a una temperatura adequada. Aquest projecte ha comportat que es gestionessin ajuts adreçats a evitar el tallament de subministres, a facilitar la tramitació de bonificacions especials per les factures de llum, aigua i gas i a facilitar l'abonament de deutes de subministraments per famílies de tota la ciutat.

¹⁰ Diagnòstic social del barri Sant Joan i barris de l'entorn. Vincle 2010.

¹¹ Veure taules pàgina 8

Aquesta zona es caracteritza per molt habitatge de propietat i de protecció oficial i, coincideix que és una de les zones on es detecten més defraudacions de subministres en les inspeccions realitzades per la guàrdia urbana de la ciutat. El 25 % dels habitatges inspeccionats a la zona durant el 2016 i 2017 estaven en situació de frau energètic¹². Però la clandestinitat d'aquesta situació fa difícil saber exactament el nombre de famílies que ho pateixen, ja que no totes les defraudacions són per causa de vulnerabilitat energètica.

Aquestes situacions han anat proliferant al territori per varies causes: Per una banda, per les pròpies de qualsevol situació de pobresa energètica (empobriment econòmic, deteriorament del parc d'habitatges, augment de les tarifes dels subministres), i per altra banda, per altres factors característics d'aquesta problemàtica:

- Famílies que abans de la protecció de la Llei 24/2015 ja van patir un tallament i posterior retirada de comptadors veient-se "abocats", en alguns casos, donat a l'elevat deute acumulat, a punxar els suminsres.
- L'ocupació irregular d'habitatges que fa que no tinguin accés a la documentació reglamentària per a accedir a comptadors propis i que, en ocasions, les instal·lacions no estiguin en condicions per a una connexió de subministraments, amb el conseqüent risc que això comporta per a les mateixes famílies i per a tota la comunitat
- La desinformació dels circuits a seguir per entrar altre cop sota la protecció de la Llei sense incórrer a la il·legalitat.

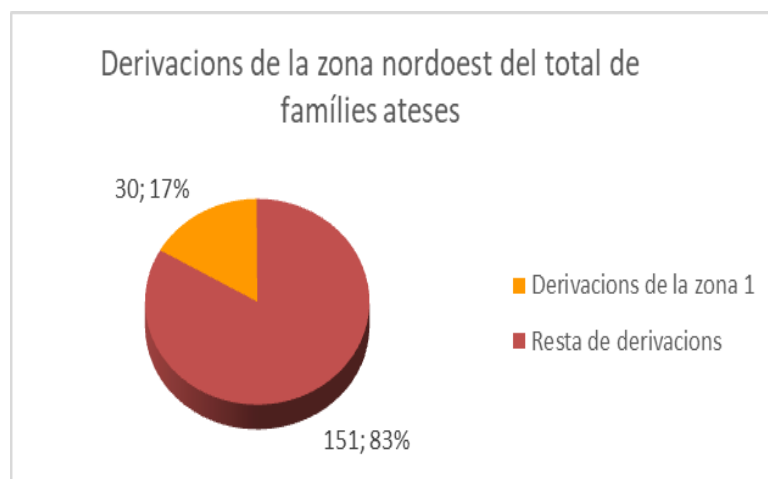
Aquestes famílies ja van quedar fora de la protecció de la Llei i van entrar en una situació de clandestinitat i desinformació de canals normalitzats de regularització que s'ha anat cronificant amb els anys. L'acomodació de no pagament de rebuts al llarg dels anys fa que es perpetui aquest fet, però per altra banda, la incertesa de ser descobert i quedar-se sense subministre d'un moment a l'altra, fa que alguns casos vulguin regularitzar la seva situació amb garanties.

Per donar resposta a aquesta situació, el 2018 es va iniciar un projecte de regularització de comptadors a la ciutat, **Connecta't**, a través del qual s'ha pogut ajudar a famílies a tornar a tenir comptadors i a tenir l'assessorament tarifari adequat perquè les factures de subministrament elèctric s'ajustin a l'economia familiar amb un consum responsable de l'energia elèctrica.

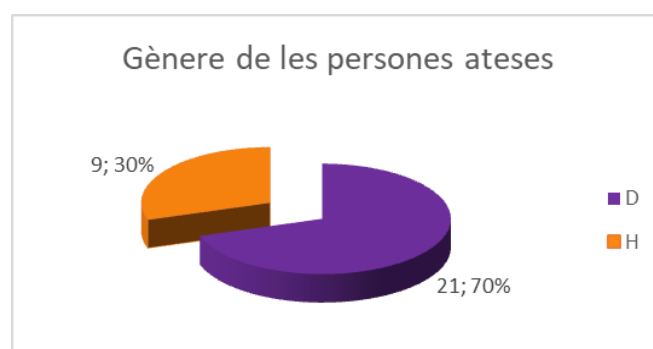
Fins ara s'han pogut reconnectar a 28 famílies a la ciutat de Figueres, de les quals, 20 són del sector oest de la ciutat. A més, s'han fet 6 assessoraments tarifaris a través del suport del Pla de Desenvolupament Comunitari.

Des del 2017 hi ha un projecte a la ciutat d'apoderament energètic (Punt d'Apoderament Energètic) que assessora a famílies en situació de vulnerabilitat energètica per optimitzar les seves factures domèstiques. Durant el 2020 s'han assessorat a 181 famílies de les quals 30 eren del sector oest, un 17%.

¹² "Problemàtica associada a les plantacions de marihuana: defraudació del fluid elèctric i les seves conseqüències". Josep Maria Riera. Cap de la Guàrdia Urbana. 2017

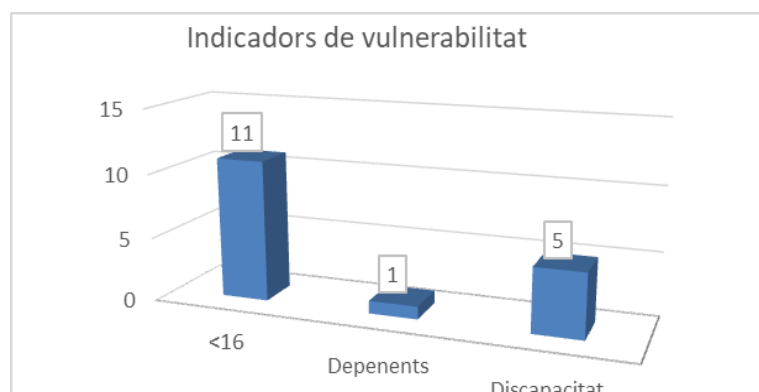
Algunes dades rellevants sobre aquestes 30 famílies ateses pel **Punt d'Apoderament Energètic** de la ciutat (PAE)¹³:

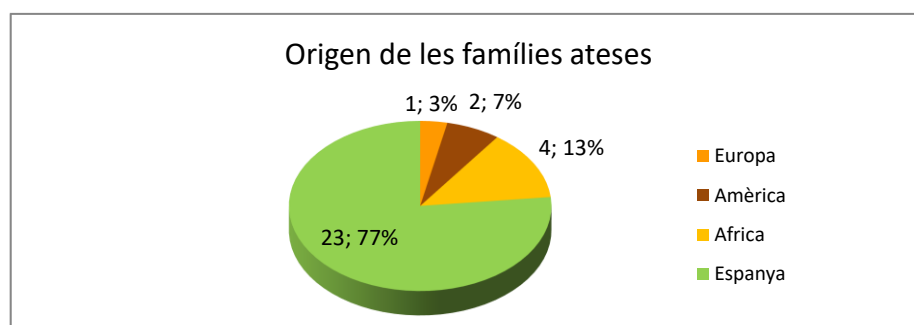
Les dones són les que ténen cura de la gestió de l'economia domèstica i l'energia al domicili i és amb elles on comença l'educació d'estalvi en la gestió de l'energia domèstica, per això no és d'estranyar que el 70% de les persones que acudeixen al nostre servei són dones.

¹³ Informe Punt Apoderament Energètic 2020. Veure Annex

De les 30 famílies, **17 tenien indicadors de vulnerabilitat** (més del 50%). Aquests indicadors són els que marca l'estat per distinguir a les famílies amb bo social que cal protegir de tall de subministre: famílies amb menors de 16 anys, amb persones amb dependència Grau II o III i famílies amb algun membre amb grau de discapacitat reconegut.

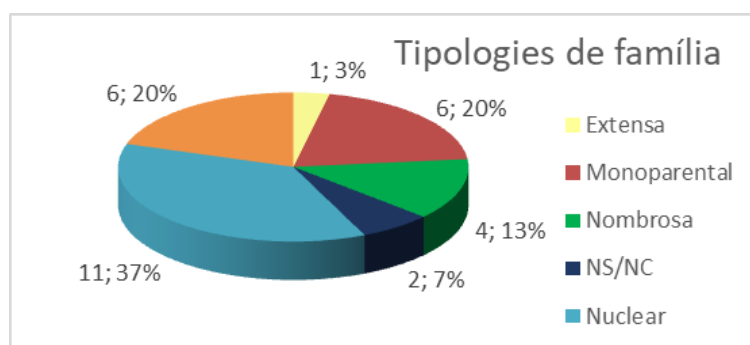

El 77% de les famílies ateses són famílies autòctones, de les quals el 23% són de comunitat gitana. L'altra 23% són famílies immigrades. Aquestes quotes, coincideixen amb l'estudi demogràfic presentat al punt de demografia d'aquest document, on el 51% de la població resident és autòctona, un 24% s'estima de comunitat gitana i un 25% de població immigrada¹⁴.

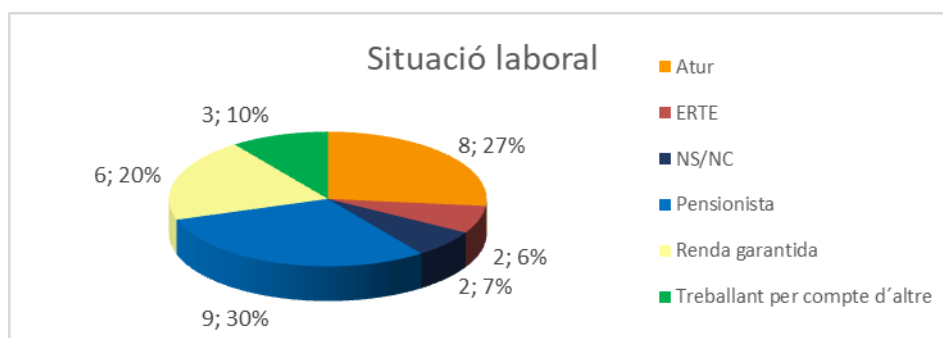

¹⁴ Veure taula pag. 9 Diversitat Poblacional

És positiu que hi hagi un 37% de famílies nuclears (matrimoni amb 1 o 2 fills) que hagin accedit al programa, també s'ha atès un 40% de famílies monoparentals o persones soles:

En relació a la situació econòmica laboral de les famílies ateses, destaca que un 57% són pensionistes o estan en situació d'atur. El 16 % tenen feina o han patit un ERTE i l'altre 20% té Renda Garantida:

Cal destacar que la majoria de població derivada al programa, són usuaris de serveis socials i tenen una situació econòmica deficitària, per això no sorprèn aquest escàs 10% de persones treballant.

Conclusions

- La pobresa energètica agafa forma de frau energètic com a única via de resolució dels deutes acumulats amb les companyies elèctriques. Aquesta s'explica en part, per la desinformació de les noves lleis de protecció social que han anat sorgint i la dificultat de tornar a regular comptadors (gestions complexes i costoses)
 - S'ha normalitzat el frau elèctric a la zona oest de la ciutat.
 - S'han reconnectat a 20 famílies del sector. El bon impacte d'aquest projecte i les freqüents inspeccions amb les conseqüents desconexions, ha fet que augmentin les demandes de reconexió.
 - S'han fet canvis tarifaris a 29 famílies del sector oest.
 -
- En relació a l'abordatge de la vulnerabilitat energètica al sector nordoest:**
- Destacar la satisfacció de les famílies ateses pel PAE que han vist reduït considerablement el cost de la factures.
 - Cal arribar a més famílies del sector nordoest de la ciutat, doncs fins ara només un 17% del total de la ciutat han accedit al programa.
 - Cal posar especial èmfasi en les famílies nombroses, gent gran i aquelles que estan treballant i tenen dificultats econòmiques afectades per la COVID_19
 - Cal obrir canals d'informació específics per a col·lectius en situació d'exclusió social de la comunitat gitana i població immigrada, que per causa de les barreres culturals, desconfiança amb l'administració i desinformació sobre recursos i mesures a pendre, no poden accedir al programa.
 - Es recomana fer prospecció comunitària tenint una especial atenció al col·lectiu femení, que està més sensibilitzat per la cura i manteniment de l'habitatge familiar.

4.6. Ocupació i inserció laboral

4.6.1. Anàlisi de la població activa del Sector Oest

En aquest punt analitzarem la població activa (població ocupada i població desocupada) del Sector Oest a partir de les dades obtingudes de l'Oficina de Treball de Figueres, referents a les persones donades d'alta el mes d'abril de 2021.

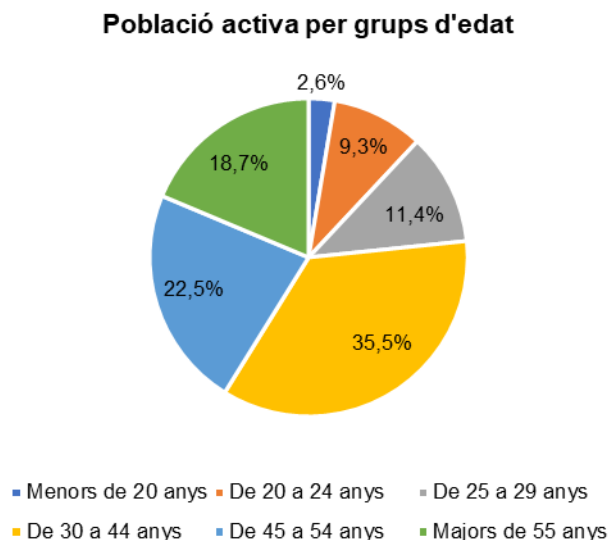
Població activa

La població activa és un terme de l'economia que es fa servir per descriure, dins de l'univers de població general però delimitat, el subconjunt de persones amb la capacitat i el desig de treballar. En general, comprèn el subconjunt de població entre els 16 i els 65 anys amb disponibilitat per a treballar.

Segons les dades obtingudes de l'Oficina de Treball de Figueres, el mes d'abril de 2021 la població activa del Sector Oest de Figueres és de 1.135 persones, de les quals 577 són dones (50,8%) i 558 són homes (49,2%).

Per grups d'edat, la població activa està formada per: 30 persones menors de 20 anys, 106 persones de 20 a 24 anys, 129 persones de 25 a 29 anys, 403 persones de 30 a 44 anys, 255 persones de 45 a 54 anys i 212 persones majors de 55 anys. El grup d'edat

més nombrós és el format per les persones de 30 a 44 anys, que representen el 35,5% de la població activa. Tanmateix, si agrupem tots els majors de 45 anys, aquests representen el 41,1% del total.

Font: elaboració pròpia.

La població activa està formada per les persones ocupades i les persones desocupades que estan disposades a treballar, és a dir, que busquen feina. Al Sector Oest de Figueres, com hem dit, la població activa és de 1.135 persones. D'aquestes, la població ocupada és de 397 persones i la població desocupada és de 729 persones. També hi ha persones donades d'alta al Sistema Especial Agrari. Es tracta de 9 persones que, als efectes de comptabilitzar-les en aquesta anàlisi, incorporarem a la població ocupada. Així, considerarem que la població ocupada és de 406 persones.

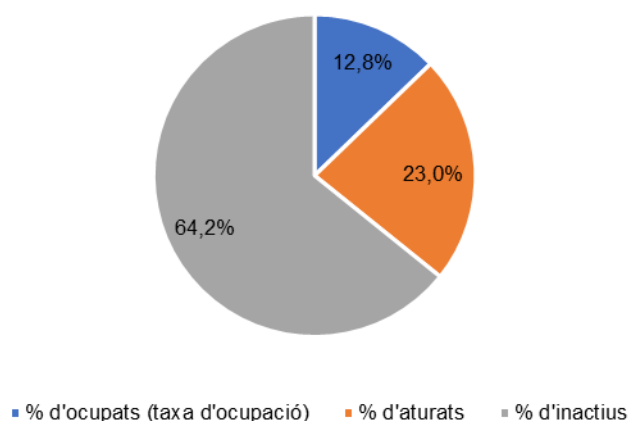
D'aquestes dades s'extreu, d'una banda, la taxa d'activitat, que posa en relació la població activa amb la població en edat de treballar, i que és del 35,8%. D'altra banda, la taxa de desocupació o d'atur, que posa en relació les persones desocupades amb el total de la població activa, és del 64,2%.

La taxa d'ocupació, per la seva banda, equival al percentatge de població en edat de treballar que està ocupada (Eurostat considera la població de 15 a 64 anys). Així, tenint en compte que la població de 15 a 64 anys del Sector Oest és de 3.172 persones (segons el Padró municipal d'habitants a 1 de gener de 2021), la taxa d'ocupació al Sector Oest de Figueres és del 12,8%.

Població de 15 a 64 anys segons situació laboral

(1) Població en edat de treballar (6+5)	3.172
(2) Població ocupada	406
(3) Població que no treballa	2.766
(4) Població en atur	729
(5) Població inactiva	2.037
(6) Població activa (2+4)	1.135
Taxes %	
Taxa d'ocupació de 15 a 64 anys (2/1)	12,8%
Proporció de població que no treballa (3/1)	87,2%
% de persones en atur / població (4/1)	23,0%
Taxa d'inactivitat (5/1)	64,2%
Taxa d'activitat (6/1)	35,8%
Taxa d'atur (4/6)	64,2%

Distribució percentual de la població de 15-64 anys en edat de treballar

Font: elaboració pròpia.

Veient la taula i el gràfic anteriors, destaquem el gran nombre de persones inactives al Sector Oest. Es tracta de persones que estan fora del mercat de treball, ja que no tenen ni busquen feina, tot i estar en edat de treballar. Aquest fet queda constatat amb l'elevada taxa d'inactivitat del 64,2%.

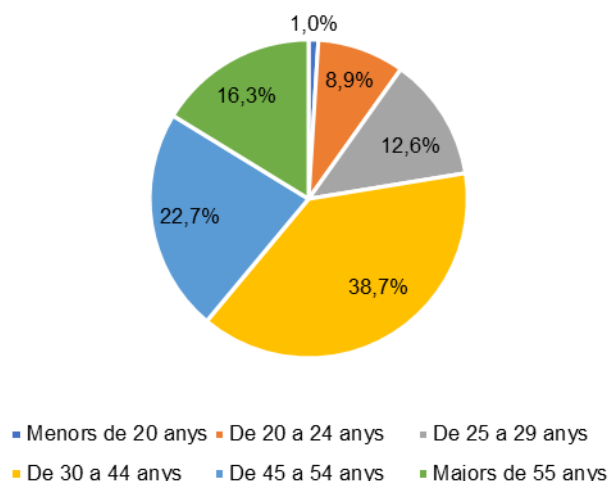
En aquesta anàlisi, però, ens centrem en l'estudi de la població activa. Per això, en els següents apartats, analitzarem el perfil de la població ocupada i la població desocupada del Sector Oest de Figueres amb més profunditat.

Població ocupada

La població ocupada del Sector Oest de Figueres és de 406 persones (397 persones ocupades i 9 persones donades d'alta al Sistema Especial Agrari). D'aquestes, 200 són dones (49,3%) i 206 són homes (50,7%).

Per grups d'edat, la població ocupada està formada per: 4 persones menors de 20 anys, 36 persones de 20 a 24 anys, 51 persones de 25 a 29 anys, 157 persones de 30 a 44 anys, 92 persones de 45 a 54 anys i 66 persones majors de 55 anys. Així doncs, la població ocupada està integrada, principalment, per persones de 30 a 44 anys, que representen el 38,7% del total de persones amb feina.

Població ocupada per grups d'edat

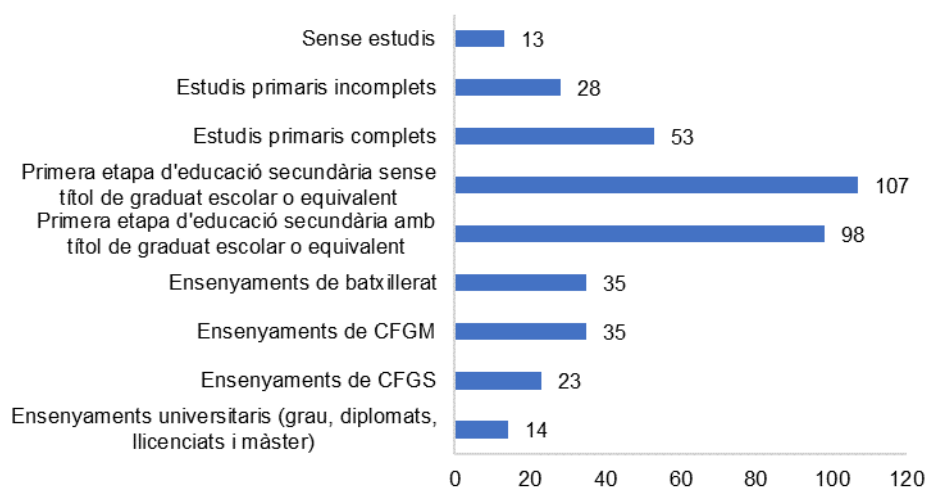
Font: elaboració pròpia.

Segons el nivell formatiu, el 23,2% de la població ocupada no té estudis o té els estudis primaris incomplets o complets com a màxim. Tot seguit, el 26,4% de la població ocupada ha completat la primera etapa d'educació secundària sense obtenir el títol de graduat escolar o equivalent. Així doncs, gairebé la meitat de les persones ocupades, el 49,6%, han completat com a màxim la primera etapa d'educació secundària sense obtenir el títol de graduat escolar o equivalent.

El 24,1% de les persones ocupades ha completat la primera etapa d'educació secundària amb títol de graduat escolar o equivalent. Sumant aquest percentatge a l'anterior, veiem que gairebé 3 de cada 4 persones ocupades tenen com a màxim el graduat escolar o equivalent (exactament el 73,7%).

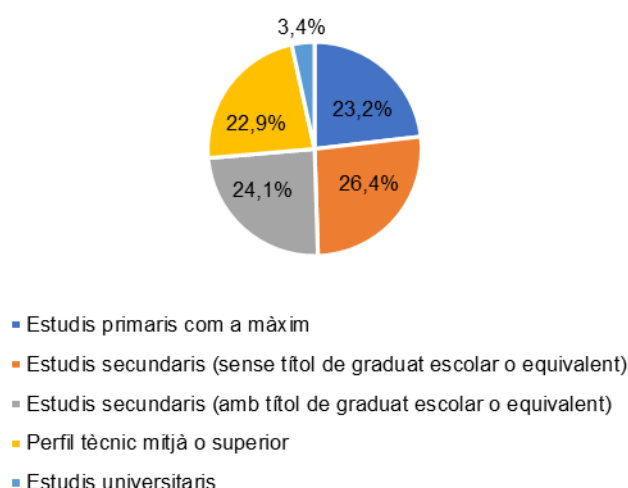
Per últim, el 22,9% de les persones ocupades compten amb un perfil tècnic mitjà o superior i tan sols el 3,4% compten amb estudis universitaris.

Població ocupada segons nivell formatiu

Font: elaboració pròpia.

Població ocupada segons nivell formatiu

Font: elaboració pròpia.

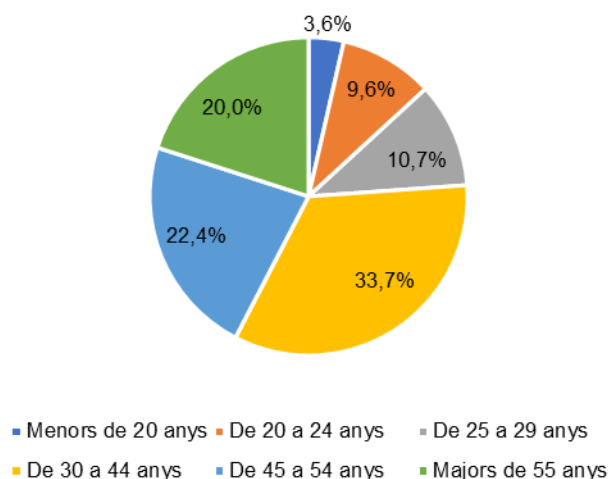
Població desocupada

La població desocupada del Sector Oest de Figueres és de 729 persones, de les quals 377 són dones (51,7%) i 352 són homes (48,3%).

Per grups d'edat, la població desocupada està formada per: 26 persones menors de 20 anys, 70 persones de 20 a 24 anys, 78 persones de 25 a 29 anys, 246 persones de 30 a 44 anys, 163 persones de 45 a 54 anys i 146 persones majors de 55 anys. El grup d'edat més nombrós és el format per les persones de 30 a 44 anys, que representen el 33,7% de la població desocupada. Tanmateix, si agrupem tots els majors de 45 anys,

aquests representen el 42,4% del total de les persones aturades, un percentatge superior.

Població desocupada per grups d'edat

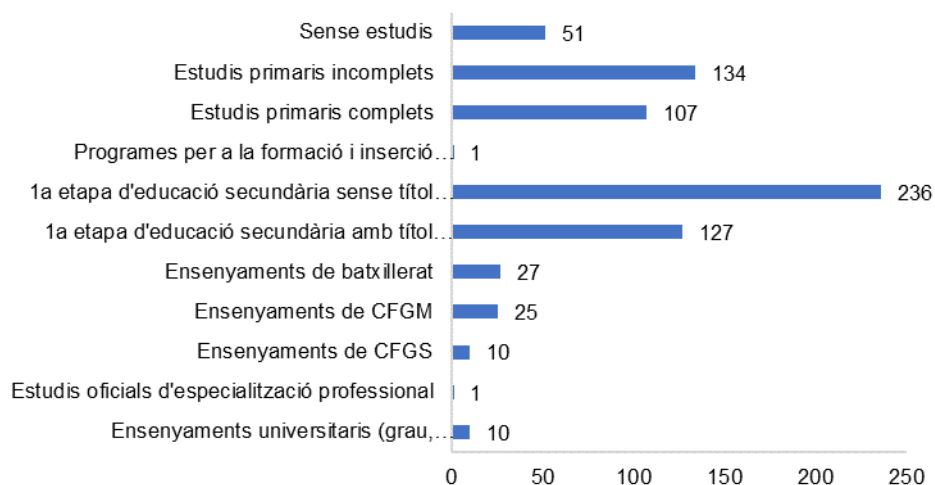

Font: elaboració pròpia.

Segons el nivell formatiu, el 40,1% de la població desocupada no té estudis o té els estudis primaris incomplets o complets com a màxim. Seguidament, el 32,5% de la població desocupada ha completat la primera etapa d'educació secundària sense obtenir el títol de graduat escolar o equivalent. Així doncs, gairebé la tres quartes parts de les persones desocupades, el 72,6%, han completat com a màxim la primera etapa d'educació secundària sense obtenir el títol de graduat escolar o equivalent. Si bé el nivell formatiu de les persones ocupades és baix, cal remarcar que el de les desocupades ho és encara més.

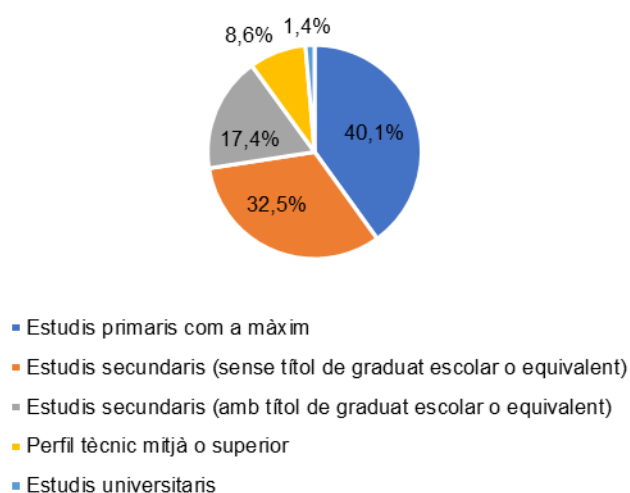
El 17,4% de les persones desocupades ha completat la primera etapa d'educació secundària amb títol de graduat escolar o equivalent. Sumant aquest percentatge a l'anterior, veiem que 9 de cada 10 persones desocupades tenen com a màxim el graduat escolar o equivalent. Així, tan sols 1 de cada 10 persones desocupades tenen estudis postobligatoris (el 8,6% té estudis de perfil tècnic mitjà o superior i l'1,4% té estudis universitaris).

Població desocupada segons nivell formatiu

Font: elaboració pròpia.

Població desocupada segons nivell formatiu

Font: elaboració pròpia.

Per finalitzar aquesta anàlisi del perfil de la població desocupada, citarem les ocupacions més sol·licitades en primera posició per aquestes persones que actualment no treballen i busquen feina.

Es tracta d'ocupacions elementals, que no requereixen gaires estudis, com ara personal de neteja, peons de la indústria manufacturera, peons de la construcció d'edificis, mossos de càrrega i descàrrega, reposadors d'hipermercat, dependents i caixers de comerç i cambrers, entre d'altres.

Prestacions i Renda Garantida de Ciutadania (RGC)

Pel que fa a les prestacions, el 5,4% de la població ocupada en percep i el 94,6% no. En el cas de la població desocupada, el 23,7% en percep i el 76,3% no. Aquesta última xifra és significativa ja que és molt elevada i representa que 3 de cada 4 persones aturades no té dret a rebre prestacions.

En relació amb la Renda Garantida de Ciutadania (RGC), cal destacar que seguidament ens referirem a les persones que la perceben, però que totes elles tenen perfil laboral. Per tant, en aquesta anàlisi no s'hi inclouran els perceptors amb perfils socials, ja que no es disposa d'aquestes dades.

Del total de persones ocupades (406 persones), el 0,5% perceben la RGC. En el cas de les persones desocupades, d'entre les que reben prestacions (173 persones), el 3,5% rep també la RGC i el 96,5% no; i d'entre les que no reben prestacions (556 persones), el 27,2% percep la RGC i el 72,8% no. Així, de les 729 persones desocupades registrades, més de la meitat, 405, no reben ni prestacions ni la RGC (el 55,6% de les persones desocupades). Aquesta xifra és destacable, ja que significa que més de la meitat de les persones aturades del Sector Oest no rep ni prestacions ni la RGC.

Per últim, pel que fa a la RGC en relació amb el total de la població activa del Sector Oest, que recordem que és de 1.135 persones, 159 persones en són perceptores (el 14%) i 976 no (el 86%).

4.6.2. Inserció laboral

Des de promoció econòmica i Benestar Social s'han promogut 4 accions d'inserció laboral molt vinculades amb el sector oest de la ciutat:

- El programa Renova't (2017-2019)
- Inserció laboral per Rendes Garantides de Serveis Socials (inici 2018)
- El programa Ubica't (inici 2020)
- Plans de Treball i Formació (anuals)

4.6.2.1. Projecte Renova't¹⁵

Des del 2017 fins al 2019 es va impulsar des del PDC el projecte "Renova't", un projecte d'inserció sociolaboral per acompanyar a persones de la comunitat gitana majors de 16 anys interessades en la recerca de feina. Segons les memòries d'aquest programa, els perfils detectats són:

- Dones amb baixa qualificació i/o amb responsabilitats familiars, perceptores de la renda garantida de ciutadania (RGC) o sense cap ajut o ingrés.

¹⁵ A partir d'ara les dades que es facilitaran estan extretes de les Memòries 2017/2018 i Memòria 2019 projecte "enganxa't i renova't"

- Homes amb baixa qualificació perceptors de la renda garantida de ciutadania (RGC) o sense cap ajut o ingrés.
- Dones i homes menors de 30 anys amb baixa qualificació i/o amb problemàtica social dins d'una unitat familiar perceptora de la renda garantida de ciutadania (RGC) o sense cap ajut o ingrés.

El projecte renova't ha intervingut en la **promoció de la dona gitana** partint de les derivacions de serveis socials amb les quals han realitzat tallers i formacions:

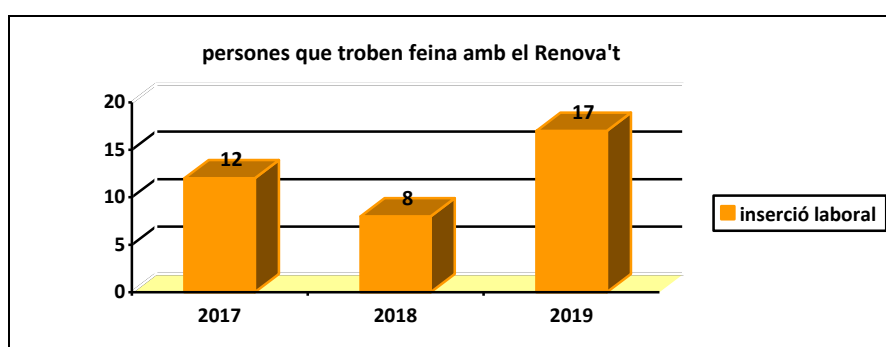
- **2018/2019 CURS DE CUINA, PASTISSERIA I FLECA** (amb l'Escola d'Hostaleria de l'Alt Empordà): treball d'habilitat transversals i competències professionals relacionades amb la cuina → **16 dones**.
- **2018 "EsTIC a Punt"** (amb la Xarxa Òmnia de Figueres): treball d'habilitats transversals i competències TIC → **6 dones**.
- **2018/2019 "ConAr-T"** (taller propi): treball d'habilitats transversals, d'habilitats manuals i desenvolupament de la capacitat de dissenyar productes que es puguin elaborar amb els elements que tenen a l'abast; es dota l'activitat d'un sentit econòmic i de mercat → **6 dones**.
- **2018/2019 "Alfa-Beta"** (taller propi): treball de lectoescriptura i de comprensió oral i escrita → **4 dones**.
- **2019 Curs taller patronatge i confecció** (Casal Civic Bon Pastor) → **11 dones**

Des d'aquest programa s'han treballat habilitats competencials varies i a través d'aquí, s'ha impulsat la **formació en població jove** com a mesura prèvia a la recerca de feina. A través d'aquestes formacions s'han aconseguit els següents objectius durant el període 2017-2019:

- **17 joves** de comunitat gitana amb diploma del curs d' "**Atenció al Client i comandes amb certificat de carretons**" de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona (novembre 2017).
- **11 joves** de comunitat gitana han participat curs de "**Manicura i Estètica**" de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona (novembre i desembre 2017)
- **2 joves** van acabar la formació d'**Operacions Bàsiques de Cuina** (cambra de comerç de Girona, garantia juvenil i escola hostaleria de Figueres) (2018)
- Es fomenten les **pràctiques i voluntariat**, amb la Fundació Intermedia i el PDC, a través de les quals, **2 joves** van fer pràctiques a empreses i **3 joves** més van fer tasques de voluntariat. (2018)
- Al 2019 es va realitzar una formació per obtenir el títol de **monitor de lleure** on van participar **13 noies** d'ètnia gitana. De les quals, durant el 2020, 3 han realitzat les pràctiques de la formació en diferents centres educatius.
- També l'any 2019 es va realitzar una **formació de carretoner** amb la fundació intermèdia on hi van participar un total de **3 joves i al 2020 hi van participar 2**.
- **2 joves** participen al Curs gestionat per Promoció Econòmica de **Caixer/a dependent/a amb francès** el 1r semestre 2019
- **2 joves** fan la formació del Curs d'**Ofimàtica i Administració** (Formació PICE Cambra de Comerç Girona i Acadèmia ICON) el 1r semestre 2019
- **2 joves participen en processos selectius** (Carrefour i Mc Donals) 2019

El programa parteix del **treball individual** per a la detecció de necessitats, interessos i fa un acompanyament a les persones interessades en la recerca de feina i millora competencial. Al llarg dels anys 2017/2018/2019 es van **atendre més de 100 persones/anuals** amb els perfils següents:

- Un 67% dones i un 33%, homes.
- Aproximadament el 50% eren perceptores RGC.
- El 2017→25 persones van acabar un procés formatiu (curs, pràctiques en empreses o voluntariat).
- El 2018→ 42 van acabar o estaven fent algun procés formatiu.
- El 2019→ 25 persones van acabar algun procés formatiu
- El 2019→ 28 dones van participar en cursos/taller diversos

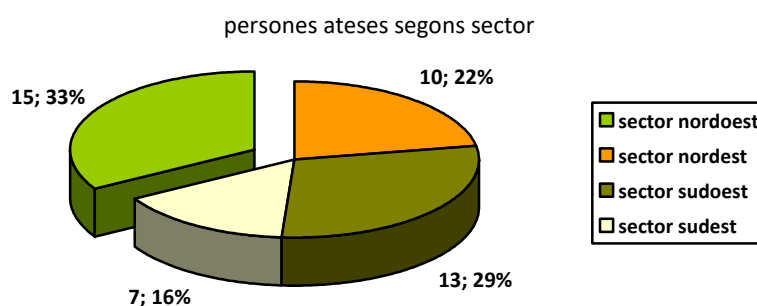
Conclusions:

Aquestes dades reflexen un alt índex de participació en activitats i processos que tenen com a finalitat millorar les competències personals per aconseguir una inserció laboral. Això ha estat possible per diverses variables:

- la presència continuada al territori
- la proximitat amb la comunitat
- l'adaptació de les formacions al nivell i als interessos de les persones participants
- la promoció de la participació comunitària en el disseny de les activitats
- La coordinació i el treball en xarxa amb altres serveis i recursos del territori

4.6.2.2. Inserció laboral per Rendes Garantides de Serveis Socials¹⁶

Aquest programa situat a serveis socials està coordinat conjuntament amb promoció econòmica i Benestar social. Atén a persones beneficiàries de Renda Garantida amb dificultats socials afegides que comporten una complexitat especial en el seu acompanyament. Dins d'aquest programa s'atenen persones del sector oest de la ciutat. Durant l'any 2020 ha atès a 45 persones, de les quals 15 eren del sector oest de la ciutat, això suposa el 33% del total.

¹⁶ Font Informe preliminar Memòria 2020 fitxa 40 (21/01/2021)

De les 15 persones participants del sector oest, el 60% eren homes i 40% dones, 1 tenia l'ESO i la resta estudis primaris inacabats i, finalment, 2 dones eren immigrants i la resta de participants pertanyien a la comunitat gitana

El perfil mitjà de les persones ateses al programa és una dona, nacional, amb càrregues familiars, entre 30 i 40 anys amb estudis primaris com a màxim i no qualificada professionalment.

Pel que fa al sector oest de la ciutat, cal remarcar alguna distinció i particularitat d'aquest perfil, ja que en aquesta zona la majoria són homes, d'ètnia gitana, sense o amb molt poca experiència laboral contractual, sense formació complementària i evidents carències de competències bàsiques (lectoescriptura i informàtica bàsica). Són molt freqüents els nivells alts de relació, compromís amb els itineraris d'orientació laboral i la bona disposició a l'aprenentatge. Majoritàriament, tenen accés a Internet i disposen de dispositius smartphones.

A finals d'any es va organitzar un procés de selecció per als plans d'ocupació del Programa Treball i Formació (TiF) on hi van participar 18 persones de la comunitat gitana, 4 d'elles participen en aquest programa d'inserció amb Rendes Garantides. Fitxa 40. Posteriorment, aquest procés es va aturar degut a l'anul·lació de la convocatòria ordinària 2020 de Treball i Formació.

Destacar:

- 18 persones de la comunitat interessades en processos de selecció dels plans d'ocupació de TiF
- La majoria de participants del programa d'inserció per Rendes Garantides són del sector oest
- Destaca la baixa formació de les persones participants i poca experiència laboral
- Remarcar els nivells alts de relació i compromís amb els itineraris d'orientació laboral i la bona disposició a l'aprenentatge.

4.6.2.3. Programa Ubica't¹⁷

El programa Ubica't¹⁸ posa a disposició del sector oest de la ciutat itineraris d'inserció laboral.

¹⁷ Dades facilitades per Promoció econòmica 09/02/2021

Les persones destinatàries del programa són persones en situació de desocupació, les persones inactives i les persones treballadores, preferentment aquelles que es troben en situació de precarietat laboral.

El programa es va iniciar al gener de 2020 durant el qual van participar un total de 40 persones. Es van fer tutories individuals i grupals, presencials i a distància, amb accions com l'anàlisi del seu recorregut i del currículum, la identificació de les competències posades en joc, l'elaboració d'un full de ruta, la identificació d'estratègies per millorar les seves possibilitats d'ocupació, la informació sobre el canvis en el mercat de treball, entre d'altres.

De totes aquests usuaris, un total de 4 persones eren residents a la zona oest de la ciutat.

4.6.2.4. Plans de Treball i Formació

Aquesta és una subvenció del Departament de Treball que permet la contractació des de l'ajuntament de persones aturades de llarga durada per incorporar-se en projectes diversos vinculats amb els diferents serveis municipals: brigades, medi ambient, benestar social, nova ciutadania, entre d'altres.

Membres de la comunitat gitana s'han incorporat en aquest programa majoritàriament a brigades, però també a medi ambient i benestar social.

El 2018 es va fer un pla d'ocupació d'1 any amb la contractació de 3 persones del sector per a treballs de paleta. El 2019 es va contractar a 2 persones aturades del sector oest per un projecte vinculat amb l'oficina local de joventut (FEM) amb l'objectiu de promoure la participació de la gent jove del sector en les accions adreçades per joves i d'apropar el FEM a la realitat de la zona des d'un enfoc de salut comunitària (+ salut). Les 2 persones contractades van trobar feina l'any següent després de la contractació.

Per properes edicions està previst incorporar 2 persones del sector oest dins l'equip d'agents de civisme de la ciutat per tal que puguin fer tasques de civisme exclusivament per aquest sector.

Es va iniciar el 2017 la brigada bones pràctiques que ha tingut continuïtat fins l'actualitat.

Brigada Bones pràctiques

Aquest projecte pretén que, a través de la pràctica diària d'escombrar els carrers del sector oest, les persones contractades prenguin consciència de la necessitat d'aconseguir la participació de la comunitat pel manteniment dels espais públics nets. A partir d'aquesta presa de consciència esdevenen part important en la sensibilització dels veïns/veïnes del sector (penjada de cartells, porta a porta, enquestes, tallers a les escoles, accions al carrer, entre d'altres). El projecte està portat conjuntament amb Medi Ambient i Benestar Social i ha obtingut una distinció dins del Banc de Bones Pràctiques de Catalunya. Des que es va iniciar el projecte ja han passat 20 persones (8 dones i 12 homes) per la Brigada bones pràctiques. D'aquestes 20 persones, 8 van trobar feina durant l'any següent d'acabar el contracte, les altres 12 continuen en contacte amb els serveis socials.

¹⁸ Projecte subvencionat pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i pel Servicio Público de Empleo Estatal-Ministerio de Trabajo y Economía Social en el marc del Programa UBICAT, regulat per ORDRE TSF/143/2018, de 3 d'agost.

Conclusions

- El 50% de les persones del sector que fan recerca de feina són perceptores de RGC. I un 67% són dones vers el 33% d'homes.
- El perfil és de baixa qualificació professional, perceptor de RGC o sense ingressos, poca experiència laboral, amb responsabilitats familiars i amb un alt índex de població menor de 30 anys.
- Destaquen els nivells alts de relació i compromís amb els itineraris d'orientació laboral i la bona disposició a l'aprenentatge.
- De les 25 persones del sector oest que es van contractar en plans d'ocupació, 10 van trobar feina durant l'any següent d'acabar el programa.
- De les persones participants del programa renova't durant els anys 2017/2018/2019, 37 van trobar feina.
- Les accions formatives adaptades als interessos de la població del sector han estat experiències d'èxit que caldria potenciar.
- Cal potenciar projectes que dinamitzin a la comunitat i tinguin un impacte de millora en el sector aprofitant les subvencions de Treball i Formació, doncs les accions que impliquen contractacions laborals incentiven a la població aturada per formar-se.
- Les experiències d'èxit venen acompanyades de presència continuada al barri, proximitat, participació de la comunitat en el disseny de les accions formatives i la coordinació i el treball en xarxa.

4.7. Promoció econòmica: Activitat comercial i locals buits¹⁹

L'Ajuntament de Figueres ha realitzat el Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres durant el darrer trimestre de 2020 i el primer de 2021. Aquest estudi inclou un cens de l'activitat comercial municipal, una diagnosi comercial completa i un pla d'actuacions per a dinamitzar l'activitat comercial urbana al municipi a curt i mig termini. L'estudi és a punt de presentar-se públicament i, posteriorment, estarà disponible per a la seva consulta completa i descàrrega a la pàgina web municipal www.figueres.cat.

En aquest punt exposarem les principals dades del cens de l'activitat comercial de l'estudi que fan referència al Sector Oest del municipi de Figueres.

L'estudi especifica les dades per seccions censals i per districtes censals. En aquest sentit, Figueres té 25 seccions censals, que s'agrupen en un total de 4 districtes censals. Les seccions censals 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol, 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals, i 1.6 Món Millor i Bon Pastor formen part del districte censal 1, juntament amb les seccions censals 1.1 Carrer Jonquera / Avinguda Marignane, 1.2 Lasauca / Serra Floreta, 1.3 Poble Nou / Turó Baix, 1.7 Horta Capallera i 1.8 Port Lligat. El districte censal 1 és l'ubicat al nord-oest en el següent mapa.

¹⁹ Font: informe de Promoció Econòmica de maig 2021

Divisió de Figueres en 4 districtes censals

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

El districte 1 és una zona on les activitats a peu de carrer del sector serveis (67,9%) tenen un pes major que les del sector del comerç al detall (28,9%) i altres activitats (3,2%).

Per seccions censals, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol, el sector serveis representa un 84,62% de les activitats a peu de carrer, mentre que el comerç al detall tan sols un 15,38%. A la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals, el sector serveis representa un 60,00% de les activitats a peu de carrer, el comerç al detall un 20,00% i altres activitats un 20,00%. Per últim, a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor, el sector serveis representa un 53,57% de les activitats a peu de carrer i el comerç al detall un 46,43%, percentatge força elevat en comparació amb les altres 2 seccions.

S'han comptabilitzat un total de 1.767 activitats censades al municipi.

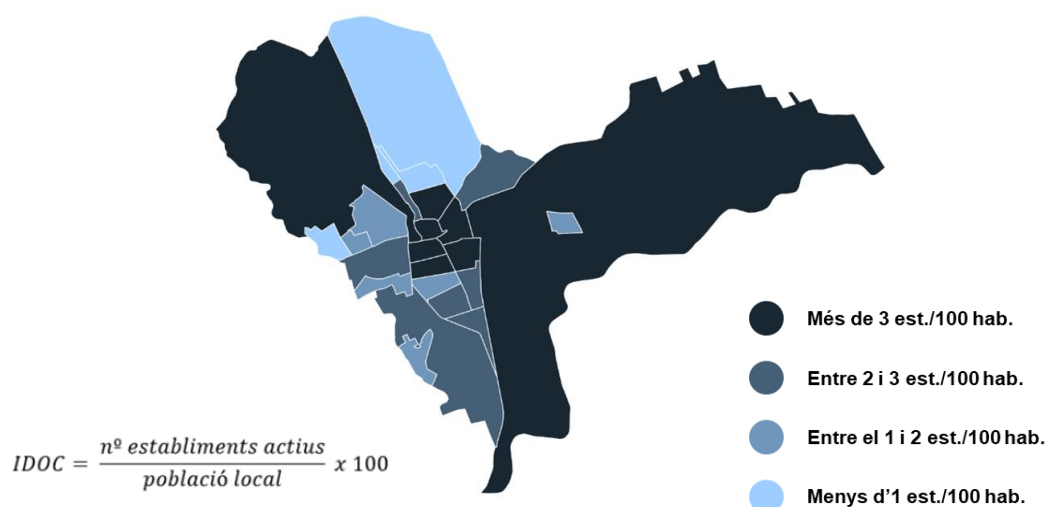
4.7.1. Indicadors

Pel que fa a alguns dels indicadors genèrics que hem analitzat en base al reconeixement de l'oferta, ens trobem que, pel que fa a la dotació comercial, Figueres presenta **un índex de dotació comercial (IDOC)** de 3,79 establiments per cada 100 habitants. Aquest indicador posa de manifest el nombre d'activitats ubicades en planta baixa en establiments actius respecte el total de la població local. Això ens indica que estem davant d'un espai comercial atractiu i que per tant, esdevé un centre d'atracció de consumidors que busquen una alta oferta i alhora que aquesta també sigui diversa. Tot i això, aquest indicador encara podria millorar si hi apareixen noves activitats i es redueix el nombre de locals buits.

Pel que fa al districte 1, on s'han comptabilitzat 249 establiments actius per a una població de 13.177 persones, l'IDOC és de 1,89, resultat que es pot considerar precari.

Més concretament, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol l'IDOC és de 1,05, precari. A la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals l'IDOC és de 0,34, inadequat. Per últim, a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor l'IDOC és d'1,17, precari. Altres seccions censals que formen part del districte 1, com ara la 1.2 Lasauca / Serra Floreta, la 1.1 Carrer Jonquera / Avinguda Marignane i la 1.3 Poble Nou / Turó Baix compten amb més establiments actius per població i fan que la mitjana del districte augmenti.

Índex de dotació comercial (IDOC) per seccions censals

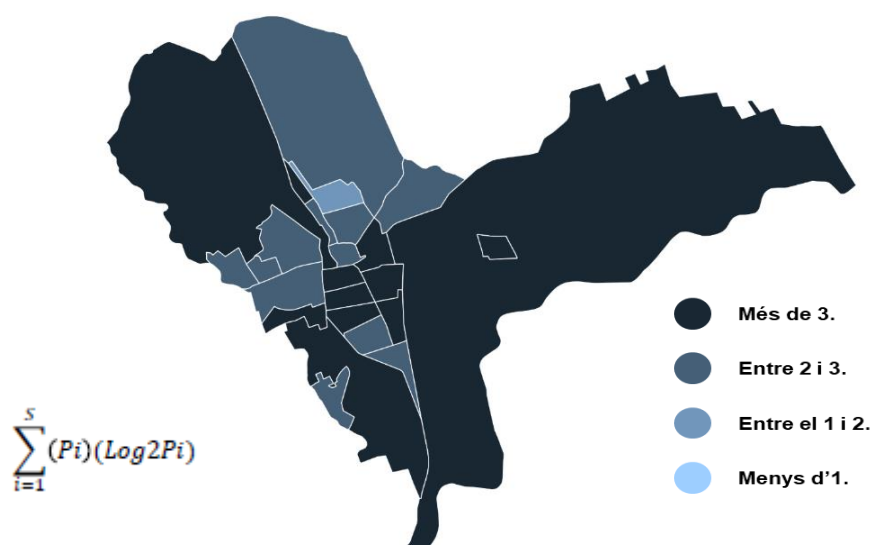
Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

Pel que fa a la diversitat del teixit econòmic, l'índex de diversitat comercial (IDIC) es construeix a partir de l'aplicació de l'índex de diversitat de Shannon i posa en relació el volum per tipologia d'activitats respecte el total d'activitats censades. En aquest sentit, el resultat de l'indicador al municipi és 3,39 i ens indica que Figueres presenta un teixit econòmic diversificat i que, per tant, no hi ha una sobresaturació o excés d'oferta d'una activitat determinada.

Al districte 1, l'IDIC és de 3,23, signe de bona diversitat comercial.

Més concretament, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol l'IDIC és de 2,41. A la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals l'IDIC és de 2,32. Per últim, a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor l'IDIC és de 2,32. Aquestes xifres denoten que hi ha certa diversitat comercial en aquestes zones. La falta de diversitat comercial molt possiblement provoqui la necessitat de desplaçar-se a altres zones de la ciutat per realitzar les compres, per dos motius: per una falta d'activitats comercials a la zona, o per una falta de segons quin tipus de serveis que motiven el desplaçament del consumidor. Com en el cas de l'indicador anterior, les xifres obtingudes a la resta de seccions censals del districte 1 són superiors i fan pujar la mitjana d'aquest.

Índex de diversitat comercial (IDIC) per seccions censals

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

4.7.2. Comerç al detall

S'han comptabilitzat un total de 711 activitats comercials censades en planta baixa. El districte 1 és el que presenta un menor percentatge de comerços al detall amb un 10,1% del total (72 comerços). Per seccions censals, la 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol conté tan sols el 0,3% dels comerços al detall del municipi, la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals el 0,1% i la 1.6 Món Millor i Bon Pastor l'1,8%.

Les activitats vinculades al sector del comerç al detall que s'han analitzat són molt diverses i es poden desgranar en tres parts. Per començar, hi ha els dos subsectors que van relacionats amb els productes de primera necessitat i de consum diari o setmanal per part de la població, que corresponen al quotidià alimentari (peixateries, supermercats, forns de pa i pastisseries, etc.) i al quotidià no alimentari (farmàcies, perfumeries, herbolars, etc.). En segon lloc, hi ha un grup de tres subsectors que correspon a la compra no quotidiana o comparada, aquella que és adquirida de manera més impulsiva i que motiva a persones del municipi i d'altres del voltant a desplaçar-se per tal de poder adquirir aquests productes. Hi trobem el subsector de l'equipament de la llar (botigues de mobles, floristeries, basars, ferreteries, etc.), l'equipament de la persona (botigues de roba i complements, òptiques, etc.) i les activitats vinculades a la cultura i el lleure (papereries i llibreries, art i col·lecció, informàtica, etc.). En tercer i darrer lloc, hi trobem dues categories, amb poca implementació al municipi, que corresponen d'una banda a l'automoció i mobilitat (concessionaris) i d'una altra banda altres establiments comercials que no s'han pogut ubicar en cap altre subsector i que reuneixen activitats molt diverses (pírcings i tatuatges, botigues eròtiques, esotèriques, hipermercats, productes químics, etc.).

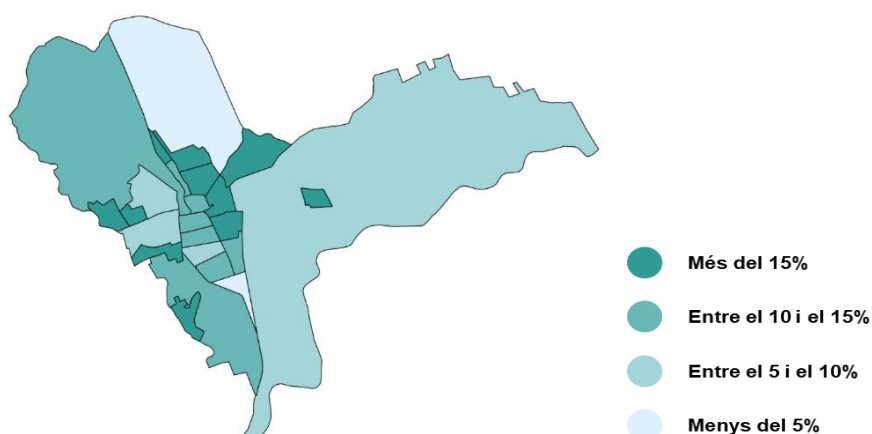
Pel que fa als subsectors i activitats de comerç al detall, al districte 1 s'han comptabilitzat un total de 72 comerços al detall, dels quals el 44,4% de quotidià alimentari (32 comerços), el 9,7% de quotidià no alimentari (7 comerços), el 13,9% d'equipament de la llar (10 comerços), el

15,3% d'equipament de la persona (11 comerços), el 6,9% de cultura i lleure (5 comerços), el 4,2% d'automoció i mobilitat (3 comerços) i el 5,6% d'altres (4 comerços).

A partir d'aquesta anàlisi hem calculat l'índex de quotidianitat comercial (IQC), que a Figueres és de 13,53, xifra que es considera millorable. Al districte 1, l'IQC és de 15,66, superior a la mitjana del municipi i resultat que es considera adequat. Les activitats censades pertanyents a comerç quotidià han estat 239 a Figueres, de les quals 39 al districte 1.

Si calculem ara l'índex de quotidianitat comercial (IQC) per seccions censals, veiem que a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol és de 7,69, precari; a la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals és de 20,00, adequat; i a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor és de 39,29, adequat. Des del punt de vista de l'oferta, l'existència d'aquest tipus de negocis per sobre del 15,0% marca que la població resident de la zona té un major accés a aquest tipus de negocis sense haver de desplaçar se grans distàncies.

Índex de quotidianitat comercial (IQC) per seccions censals

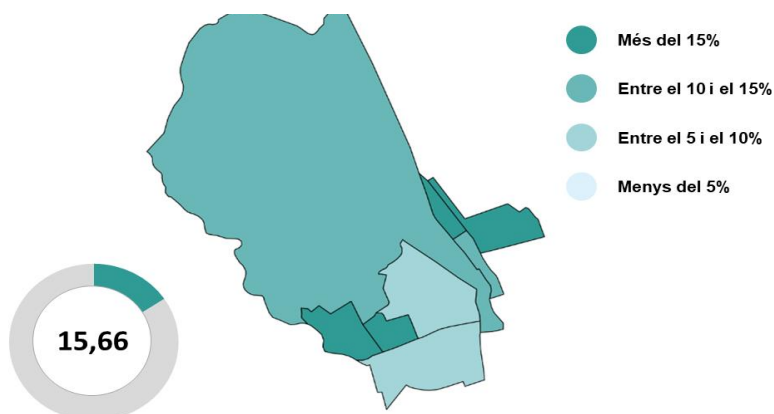

$$IQC = \frac{n^{\circ} \text{ comerç quotidià}}{n^{\circ} \text{ establiments actius}} \times 100$$

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial

Índex de quotidianitat comercial (IQC) al districte 1

$$IQC = \frac{n^{\circ} \text{ comerç quotidià}}{n^{\circ} \text{ establiments actius}} \times 100$$

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

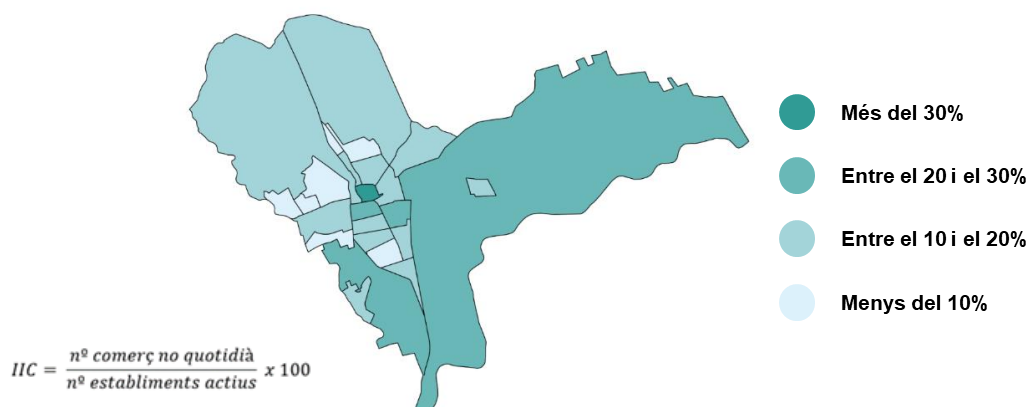
Pel que fa a l'**índex d'impuls comercial (IIC)**, que s'obté relacionant el nombre de comerç no quotidià respecte del nombre d'establiments actius, a Figueres és de 22,75, resultat que denota que a la ciutat hi ha cert impuls comercial. Al districte 1, l'IIC és de 10,44, que denota que hi ha poc impuls comercial. Les activitats comercials pertanyents a comerç no quotidià han estat 402 a Figueres, de les quals tan sols 26 al districte 1.

Pel que fa al nombre de comerços al detall per seccions censals i tipologia, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol només hi ha 1 comerç quotidià alimentari (50,0%) i 1 d'equipament de la llar (50,0%). A la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals hi ha 1 comerç quotidià alimentari (100,0%). Per últim, a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor hi ha 10 comerços de quotidià alimentari (76,9%), 1 quotidià no alimentari (7,7%) i 2 d'equipament de la persona (15,4%). Així doncs, del total de 72 comerços detectats al districte 1, tan sols 16 són a les seccions censals 1.4, 1.5 i 1.6 (Sector Oest).

Si calculem l'**índex d'impuls comercial (IIC)** per seccions censals, obtenim que a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol és de 7,69, que denota un baix impuls comercial; a la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals és nul, ja que no hi ha cap comerç no quotidià i, per tant, l'àrea compta amb un baix impuls comercial; i a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor és de 7,14, que també denota un baix impuls comercial a la zona.

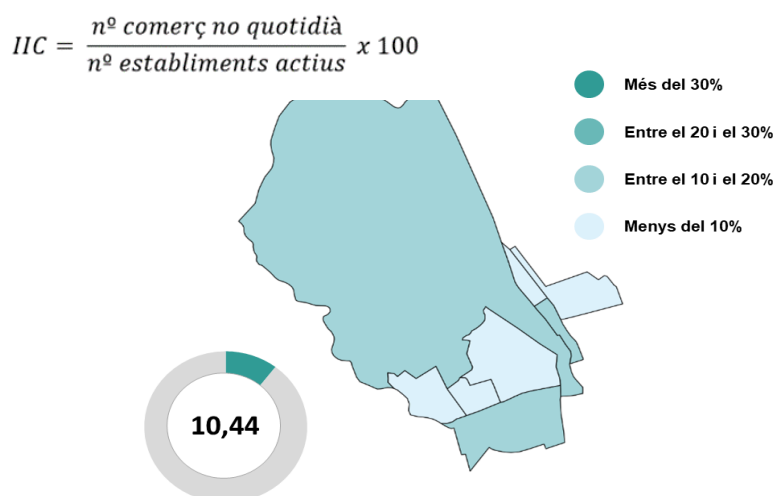
Resumint, hem observat que a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol hi ha 2 comerços, un d'ells de compra quotidiana (50,0%) i l'altra de compra no quotidiana (50,0%). A la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals hi ha 1 sol comerç, que és de compra quotidiana (100,0%). I a la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor hi ha 13 comerços, 11 dels quals de compra quotidiana (84,6%) i 2 de compra no quotidiana (15,4%).

Índex d'impuls comercial (IIC) per seccions censals

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

Índex d'impuls comercial (IIC) al districte 1

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

4.7.3. Serveis

S'han comptabilitzat un total de 1.007 establiments censats que es dediquen al sector serveis i que suposen el 56,99% del total d'activitats censades al municipi. Així, **l'índex de serveis comercials (ISC)**, que relaciona els establiments de serveis amb el total d'establiments ocupats, al municipi és de 56,99, xifra que denota un gran pes dels serveis. Al districte 1, però, només s'hi troben el 16,8% d'aquests 1.007 establiments de serveis (169 establiments).

A la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol hi ha l'1,1% dels serveis del municipi (11 establiments), a la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals n'hi ha el 0,3% (3 establiments), i a la 1.6 Món Millor i Bon Pastor l'1,5% (15 establiments). Totes elles tenen una representació de serveis molt petita en relació al total.

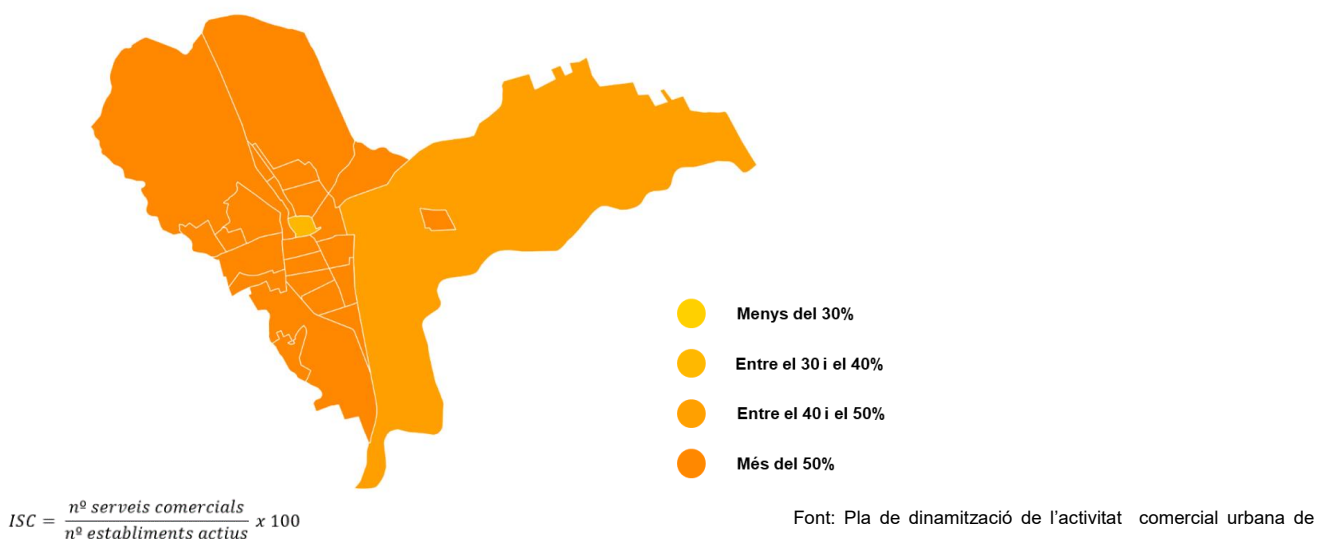
El sector dels serveis també és ben ampli i divers. Tot i així, i per tal de fer-ne un anàlisi ben detallat, l'hem distribuït en cinc grans grups d'activitats: els serveis professionals, que inclouen activitats de caràcter divers (agències de viatges, lloguer de vehicles, taller mecànic, tintoreria i bugaderia, etc.); els serveis financers relacionats amb la gestió de successos de caràcter econòmic (advocats, gestories i assessories i bancs); els serveis personals, aquells que van destinats a satisfer les necessitats del propi individu (establiments d'estètica i bellesa, perruqueries, autoescoles, serveis de salut, gimnàs i esport i centres educatius privats); l'hostaleria i restauració, un sector vertaderament important als espais urbans que, entre d'altres coses, contribueixen a ampliar el temps d'estada de les persones i esdevenen llocs de reunió i d'intercanvi (bars de copes, bars i cafeteries, restaurants i allotjaments, entre d'altres) i tot el conglomerat d'activitats de serveis que per les seves característiques no encaixen en els altres grups han estat catalogats com a altres serveis comercials (arranjament de roba, sabates i claus, instal·lacions i subministraments, etc.).

Si calculem **l'índex de serveis comercials (ISC)** per districtes censals, veiem que el districte 1 obté un índex de 67,87, xifra que indica el gran pes dels serveis al Districte. Dels 169 establiments de serveis ubicats al districte 1, 19 són serveis professionals (11,2%), 28 són

serveis financers (16,6%), 46 són serveis personals (27,2%), 55 són establiments d'hostaleria i restauració (32,5%), i 21 són altres serveis (12,4%).

Si ens fixem ara en aquestes dades, però únicament a les seccions censals del Sector Oest, veiem que a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol hi ha 11 establiments de serveis, dels quals 2 són serveis professionals (18,2%), 4 són serveis personals (36,4%), 3 són establiments d'hostaleria i restauració (27,3%), i 2 són altres serveis (18,2%). A la secció censal 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals hi ha 3 establiments de serveis, 1 dels quals és de serveis personals (33,3%), 1 altre és d'hostaleria i restauració (33,3%), i el darrer és d'altres serveis (33,3%). A la secció censal 1.6 Món Millor i Bon Pastor hi ha un total de 15 establiments de serveis, dels quals 2 són serveis professionals (13,3%), 9 són serveis personals (60,0%), 2 són establiments d'hostaleria i restauració (13,3%) i 2 són altres serveis (13,3%). Així, obtenim que l'índex de serveis comercials (ISC) a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol és de 84,62, a la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals és de 60,00, i a la 1.6 Món Millor i Bon Pastor és de 53,57. Aquestes xifres denoten que hi ha un gran pes dels serveis respecte el total d'activitats en totes tres seccions censals.

Índex de serveis comercials (ISC) per seccions censals

4.7.4. Altres activitats

Aquest darrer sector agrupa totes aquelles activitats que no s'han pogut catalogar ni en el comerç al detall ni en els serveis. Inclou el cinema i teatre, les associacions, els jocs i atraccions, les loteries i apostes de l'Estat, la distribució a l'engròs, les activitats industrials, els centres de dia i les oficines de correus.

Aquestes activitats, tot i no sent considerades com establiments comercials pròpiament, entenem que formen part de la idiosincràsia i del paisatge comercial d'un espai urbà i que per tant, contribueixen a la generació de fluxos de persones amb interessos, necessitats i estils de vida diferents que contribueixen a la dinamització de l'activitat urbana.

S'han comptabilitzat un total de 49 establiments dedicats a d'altres activitats al municipi. Al districte 1 hi ha el 16,3% del total d'aquestes altres activitats (8 establiments). A la secció

censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol no n'hi cap, a la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals el 2,0% (1 establiment), i a la 1.6 Món Millor i Bon Pastor tampoc n'hi ha cap.

4.7.5. Clonatge de l'espai comercial

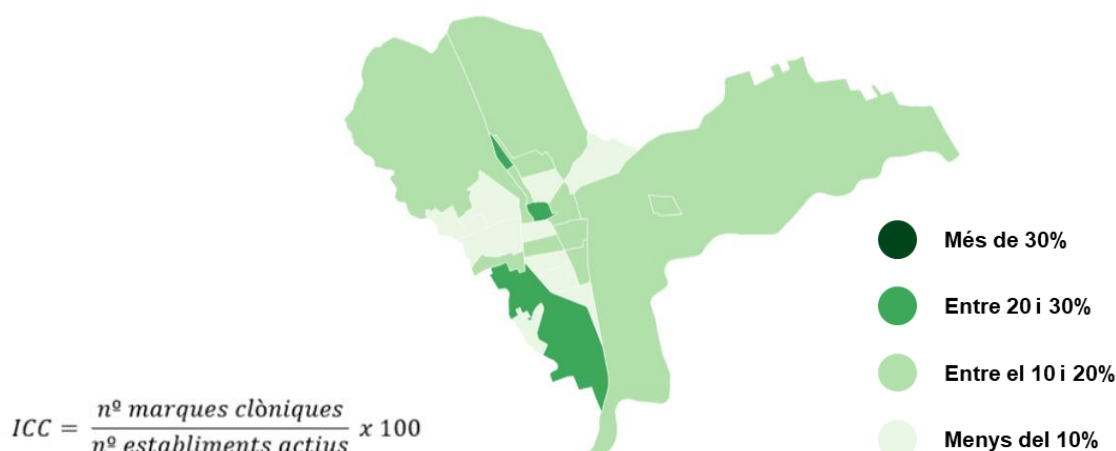
A dia d'avui el sector del comerç urbà es troba en un context de transformació. Això és així, ja que el sector es troba en un context on l'oferta supera la demanda, existeixen molts canals de compra per poder adquirir els productes i apareixen grans marques i superfícies que a través de treballar en un entorn globalitzat són empreses que aconsegueixen captar l'atenció i modificar les expectatives de compra de les persones consumidores. Tot i que aquest fet pot semblar negatiu, es tracta d'una tendència que pot afavorir a generar noves dinàmiques positives als espais comercials urbans, així com a una certa pressió al teixit comercial més tradicional que l'obligui a modernitzar se per a ser més competitiu.

En aquest sentit, l'aparició d'aquest tipus de negocis, normalment sota el règim de franquícies i grans marques vinculades al sector del *retail* acostuma a crear un paisatge comercial que es pot trobar en molts indrets i que per tant, contribueix, en certa manera, a la despersonalització i la pèrdua d'identitat dels centres urbans. Aquestes són algunes de les principals marques observades a l'espai comercial urbà de Figueres: Macson, Kids&Us, Misako, Orange, Yoigo, Condis, CaixaBank, Spar, Aldi, Granier, Mercadona, Ale-hop, BBVA, Clarel, Santander, Zara, Multiópticas.

Per tal d'avaluar aquesta tendència en el cas de Figueres, s'ha calculat l'índex de clonatge comercial (ICC), el qual contribueix a mesurar el grau de similitud d'un espai comercial determinat respecte d'altres. Així, a Figueres hi ha un total de 250 establiments clònics, i l'índex de clonatge comercial (ICC), que relaciona aquests establiments amb el total d'establiments actius, és de 14,15, xifra que fa que puguem considerar que el comerç de Figueres és original, ja que no hi ha un excés d'establiments clònics.

Al districte 1, l'ICC és d'11,65, xifra que també ens fa considerar que el comerç de la zona és original. Pel que fa a les seccions censals 1.4, 1.5 i 1.6, l'índex és de 7,69, 0 i 3,57, respectivament. Aquestes xifres tan baixes denoten que els establiments comercials d'aquestes seccions censals són singulars, ja que gairebé no hi ha presència de marques clòniques.

Índex de clonatge comercial (ICC)

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

4.7.6. La discontinuïtat comercial

La presència de locals buits té una gran influència sobre la imatge i el paisatge comercial dels entorns urbans. En aquest sentit, la discontinuïtat comercial produïda per la presència d'espais buits redueix el dinamisme i l'atractiu dels carrers i les ciutats, alhora que també pot afectar al rendiment de la resta del teixit econòmic present en un espai d'aquestes característiques.

A aquest fet, s'hi suma que la imatge d'aquests establiments i espais buits no acostuma a ser una imatge atractiva i cuidada, la qual cosa pot afectar a la percepció de seguretat i a la circulació de persones per aquesta zona.

En aquest sentit, a més de l'estat de situació que presenten (si es troba en venda, en lloguer, en venda o lloguer, en traspàs, local disponible, en obres o sense informació) és important tenir en compte quina és la imatge percebuda d'aquests establiments tancats (en mal estat, correcte, en molt bon estat o sense acabar).

A fi de poder dur a terme propostes que busquin la reactivació dels locals buits a l'espai urbà, entenem que cal identificar i ser conscients de la quantitat de locals buits que es troben presents a Figueres i, especialment, al Sector Oest, així com també l'estat de situació actual en què es troben i la imatge que aquests generen envers als vianants.

Així, entenem que els locals buits que es troben en una situació de venda o lloguer són aquells que presenten una situació en la qual la propietat té interès en la seva reactivació immediata i tracta de buscar una solució ràpida, per tal que el local es pugui reactivar i pugui permetre la tornada a l'activitat comercial.

Així, i tenint en compte aquesta premissa, els locals que es trobin en venda i lloguer al mateix temps, entenem que seran aquells més susceptibles de ser intervinguts per tal de contribuir a la seva comercialització.

Aquesta visió no serà la mateixa per aquells locals que es trobin en traspàs, ja que en l'actualitat acullen una certa activitat i que per tant, es troben en un bon estat de conservació.

Per acabar, val a dir que els establiments que es trobin sense informació i sense activitat aparent, els entenem com aquells locals més difícils de reactivar.

4.7.7. Els locals buits

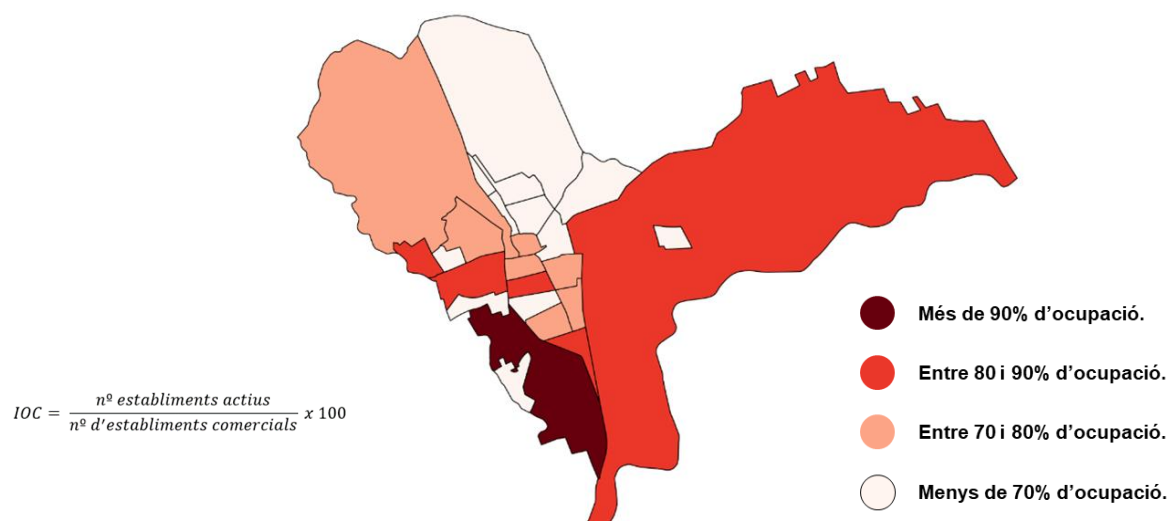
El teixit comercial de Figueres presenta un total de 616 locals buits, que suposen un 25,85% del total de punts de venda en planta baixa (2.383 establiments totals).

Per districtes, el districte 1 és el que presenta menys locals buits, només el 16,4% del total (101 locals buits). Les seccions censals 1.4, 1.5 i 1.6 tenen un baix percentatge de locals buits sobre el total, tan sols el 0,8%, 0,2% i 2,4%, respectivament.

Un cop obtingut el recompte dels locals buits, posem en relació els establiments actius amb el total d'establiments, obtenint així l'**índex d'ocupabilitat comercial (IOC)**, que a Figueres és de 74,15, resultat que es considera precari.

Si calculem l'IOC per al districte 1, veiem que aquest és de 71,14, resultat que es considera precari (hi ha 101 locals buits d'un total de 350 establiments). Per seccions censals, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol és de 72,22, precari (hi ha 5 locals buits de 18); a la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals és de 83,33, millorable (hi ha 1 local buit de 6); i a la 1.6 Món Millor i Bon Pastor és de 65,12, inadequat (hi ha 15 locals buits de 43).

Índex d'ocupabilitat comercial (IOC)

Font: Pla de dinamització de l'activitat comercial urbana de Figueres.

4.7.7.1. Estat de situació dels locals buits

Com s'ha comentat, per tal de conèixer l'escenari a partir del qual hem de generar propostes de reactivació dels locals buits, és essencial tenir en compte l'estat de situació d'aquests espais.

En aquest sentit, Figueres presenta fins a 616 espais i establiments en planta baixa que no disposen d'activitat aparent, dels quals 233 (el 37,8%) són establiments que es troben en un estat de situació favorable per a la seva reactivació. Això és així, ja que es troben en una situació de lloguer, venda, venda i lloguer simultàniament o un local disponible, la qual cosa ens fa interpretar un cert interès de la propietat en la seva reactivació comercial.

En segon terme, trobem 2 establiments (un 0,3% dels espais) que es troben en una situació de traspàs, de manera que són establiments que a priori, tindran més facilitats per acollir una nova activitat (sigui la mateixa o no) i que, paral·lelament, presenten un bon estat de conservació.

Hi trobem també 3 establiments (un 0,5% dels locals buits) que es troben en obres.

Per acabar, 380 dels 616 locals buits identificats no presenten informació sobre el seu estat de situació. D'aquesta manera es pot interpretar que un 60,8% dels locals buits no presenten cap ús o funcionalitat aparent o estan sent utilitzats per la propietat sense una finalitat comercial, i per tant, aquesta no presenta un interès en la comercialització de l'establiment. En aquest context, entenem que aquest fet pot suposar un impediment per a poder dur a terme processos de reactivació o d'embelliment de la imatge d'aquests espais que contribueixen a la revitalització de l'espai urbà.

Per districtes, al districte 1, com hem dit, hi ha 101 locals buits: 17 en situació de lloguer (16,8%), 8 en venda (7,9%), 7 en venda i lloguer simultàniament (6,9%), 1 en traspàs (1,0%), 7 locals disponibles (6,9%), cap en obres i 61 sense informació (60,4%). Així, el 39,6% dels locals buits es troben en un estat de situació favorable per a la seva reactivació (40 locals buits).

Per seccions censals, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol hi ha 1 local buit en situació de lloguer (20,0%) i 4 sense informació (80,0%); a la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals hi ha 1 local buit sense informació (100,0%); i a la 1.6 Món Millor i Bon Pastor hi ha 3 locals buits en venda (20,0%), 3 en venda i lloguer (20,0%), i 9 sense informació (60,0%).

4.7.7.2. Imatge dels locals buits

El segon dels aspectes a tenir en compte a l'hora de treballar en un procés de reactivació dels locals buits, descansa en la valoració de la seva imatge a peu de carrer.

Així, a través de la visualització *in situ* del conjunt dels locals buits per tal de valorar la seva imatge, s'han identificat fins a 65 establiments en mal estat de conservació a tot el municipi de Figueres (el 10,5% i que per tant generen un cert impacte negatiu a la percepció de netedat i seguretat del vianant i que entenem que cal revertir. Aquests espais són els que presenten un aspecte deixat o degradat, amb cartelleria, brutícia i elements ornamentals interiors o exteriors que distorsionen la imatge del paisatge comercial.

En segon lloc, s'han pogut identificar 545 establiments buits que es troben en un estat correcte o adequat (el 88,5% i que no generen un impacte negatiu a la imatge de l'espai urbà, més enllà de la discontinuïtat generada. Aquests espais presenten símptomes de la voluntat de ser reactivats o embellits i presenten una imatge més o menys cuidada.

En tercer lloc, s'han identificat 3 establiments que es troben en un bon estat de conservació. En aquest cas, acostumen a ser baixos comercials que han estat intervinguts a través de polítiques d'embelliment, que estan en procés de traspàs o que han estat tancats recentment. Se n'han identificat 2 que es troben en una situació de lloguer i 1 en situació de traspàs.

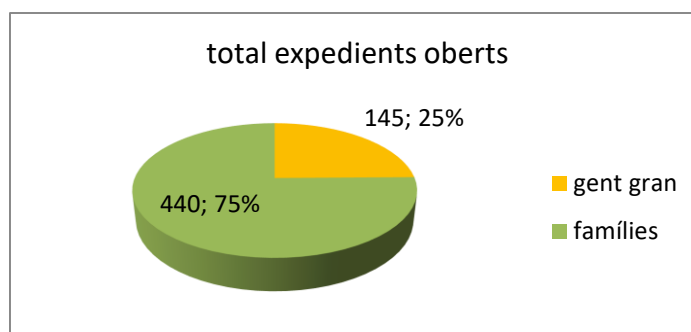
Per últim, s'han identificat una sèrie de locals que es troben sense acabar o que han estat tapiats i no tenen un ús aparent (3 locals).

Per districtes censals, observem que al districte 1, dels 101 locals buits, n'hi ha 7 en mal estat (6,9%), 92 en estat correcte (91,1%) i 2 en bon estat (2,0%). El districte 1 és el que té un percentatge menor de locals buits en mal estat.

Per seccions censals, a la secció censal 1.4 Habitatges del Parc i Parc Sol hi ha 5 locals buits en estat correcte (100,0%); a la 1.5 Culubret i Habitatges Sindicals n'hi ha 1 en estat correcte (100,0%); i a la 1.6 Món Millor i Bon Pastor n'hi ha 1 en mal estat (6,7%) i 14 en estat correcte (93,3%).

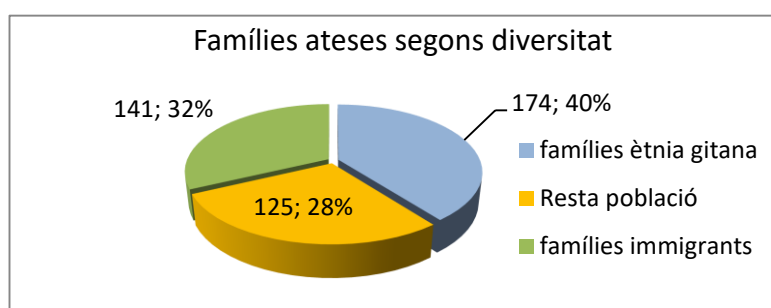
4.8. Serveis Socials²⁰

Una dada important a tenir en compte en la diagnosi del sector oest de la ciutat és la tasca que realitza l'equip dels serveis socials bàsics de l'Ajuntament de Figueres. L'equip ubicat en aquest sector atén a la població dels barris de Culubret, Sant Joan, Món millor, Bon Pastor, Juncària, Parc Bosc, Poble Nou i Turó Baix. El total de famílies ateses amb expedient obert i en intervenció social és de 585 entre els equips d'atenció a famílies i d'atenció a gent gran. D'aquestes 585 famílies, 145 són gent gran i 440 famílies.

Dels 145 expedients oberts de gent gran atesa un 47% són d'ètnia gitana i la resta són de la resta del sector.

De les 440 famílies ateses, 174 corresponen a famílies autòctones d'ètnia gitana, 141 corresponen a famílies immigrades i 125 a la resta de la població.

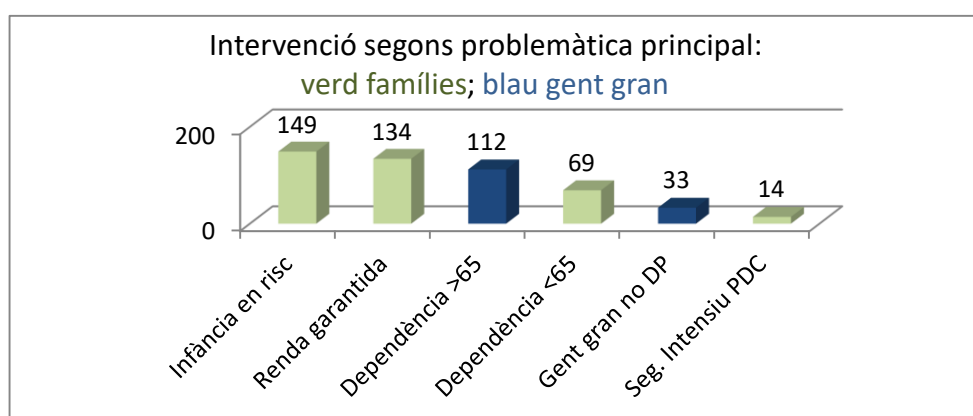
4.8.1. Intervenció dels serveis socials segons problemàtica

A continuació reflexarem dades relacionades amb les intervencions i tramitacions realitzades pels equips de gent gran i famílies segons la problemàtica atesa en tot el sector.²¹

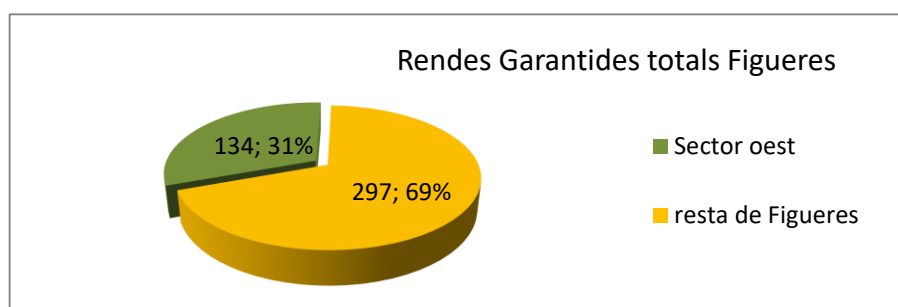
²⁰ Informe de Serveis Socials del 28/08/2020

²¹ Dades extretes de l'informe de Serveis socials de 28/08/2020

1. Equip de famílies:
 - 149 Expedients Infància en Risc
 - 134 Expedients de Renda Garantida de ciutadania (98 corresponen a famílies gitanes)
 - 69 Expedients de dependència menors de 65 anys dels quals 35 són de la comunitat gitana
 - 14 Famílies derivades al Servei d'Intervenció i acompanyament social a la comunitat gitana (Vincle)
2. Equip gent gran:
 - 112 Dependència >65 anys (gent gran amb Grau de Dependència reconegut)
 - 28 Intervenció social amb gent gran que no tenen Dependència reconeguda.

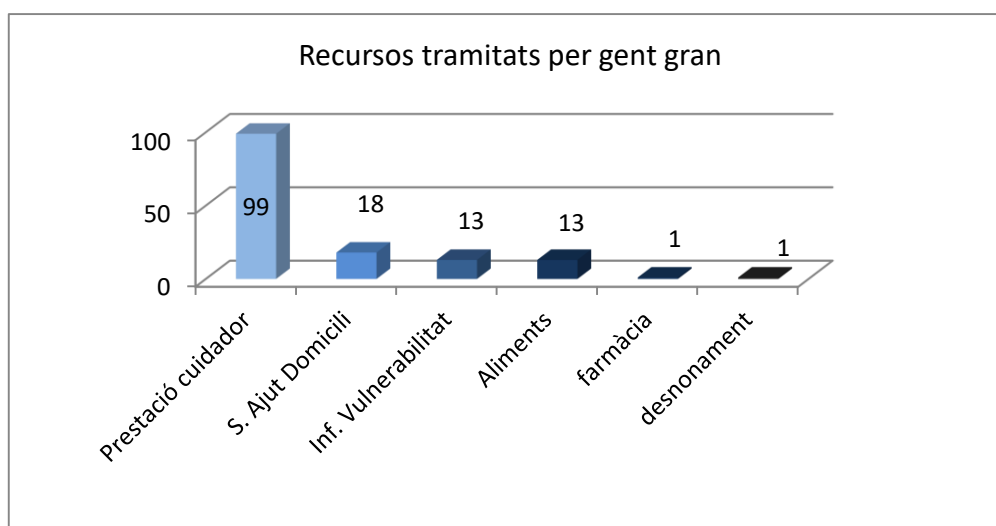
A data de l'informe hi havia 431 rendes garantides en seguiment pels equips bàsics de serveis socials de tota la ciutat. Segons la següent taula, les famílies amb RGC del sector nordoest suposen el 31% de la ciutat (les famílies amb RGC de la comunitat gitana del sector suposen el 23% de Figueres).

4.8.2. Intervenció de Serveis socials segons tràmits realitzats

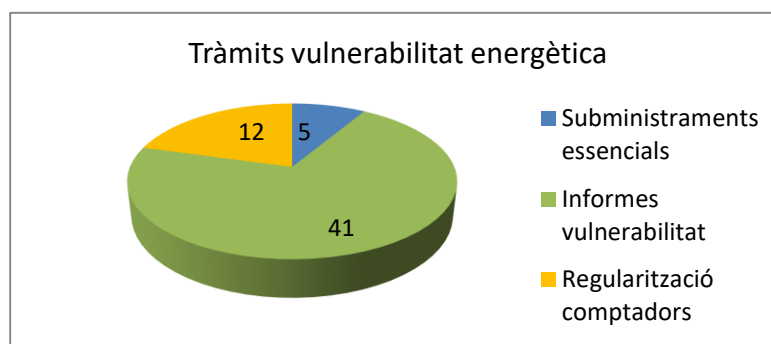
4.8.2.1. Tràmits realitzats per l'equip de gent gran

- 99 Prestació de cuidador No professional. És un ajut econòmic per un familiar que està cuidant a una persona amb grau de dependència reconegut a domicili.
- 18 SAD Serveis d'ajuda a domicili. Servei d'ajuda a domicili tant del programa de dependència, com el servei pròpi.
- 13 Informes de vulnerabilitat. Informes relatius a la vulnerabilitat energètica. Aquest informe evita el tall del subministrament.
- 13 Reben ajut econòmic en concepte d'aliments.
- 1 Ajut farmàcia
- 1 Desnonaments 2020

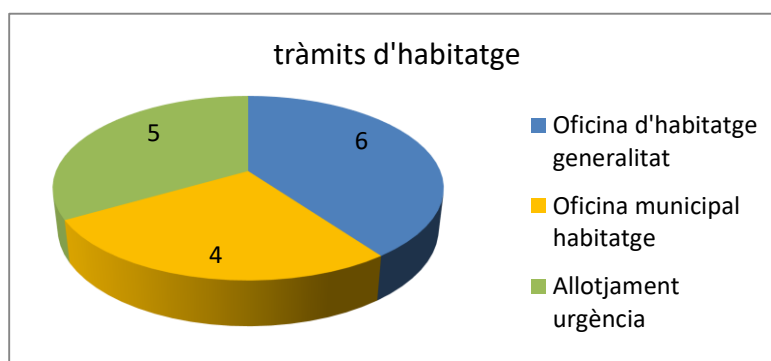

4.8.2.2 Tràmits realitzats per l'equip de famílies

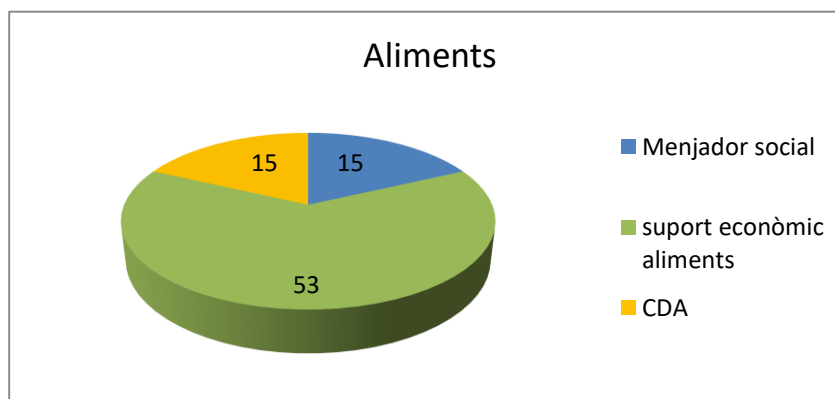
- 58 Tràmits realitzats vulnerabilitat energètica :
 - Acreditacions subministrament essencial: 5
 - Informes vulnerabilitat: 41
 - Regularització subministrament elèctric: 12

- 15 Tràmits relacionats amb l'habitatge:
 - Derivació al Servei d'Intermediació de l'Oficina d'Habitatge de la Generalitat per mediació amb entitats bancàries (lloguer social, desnonaments hipotecaris): 6
 - Derivacions a l'oficina municipal d'habitatge: 4
 - Allotjament d'urgència: 5

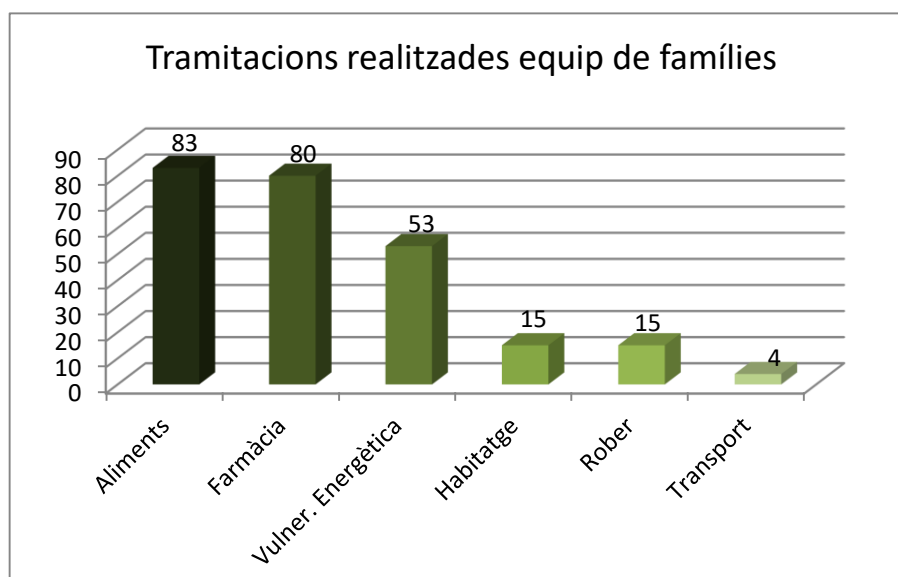

- 83 Tràmits per aliments:
 - Derivacions al menjador social: 15
 - Suport econòmic d'aliments: 53
 - CDA: 15

- 15 Derivacions rober Càritas
- 4 Ajut econòmic per la tarja de bus
- 80 Ajuts farmàcia

En resum, els recursos gestionats per l'equip de famílies del sector oest es reflecteixen a la següent taula:

*Els motius principals de la intervenció social de les famílies del sector són:*²²

- Absentisme escolar: de regular a crònic (absentisme superior al 25%)²³
- Fiscalia de menors: seguiment i informes responents a demandes de fiscalia sobre menors que han comés algun delictes.
- Diligències policials: sobre frau en subministres, ocupacions il·legals, absentisme escolar, consum de tòxics i altres.
- Habitatge: Ocupacions irregular.
- Llei de dependència: tràmits, orientacions i seguiment.
- Tramitacions de teleassistències, Serveis d'Ajut a domicili i Ajudes tècniques.
- Problemes econòmics que deriven en: habitatge insegur, vulnerabilitat energètica, tramitació i seguiment de prestacions socials (RGC, Renta Mínima Vital, PIA), orientacions a tràmits de pensions de jubilació i invalidesa (PNC), ajuts d'aliments, farmàcia, rober, transport i altres.
- Violència masclista: orientacions, derivacions, seguiments.

4.8.2.3. Servei de Mediació Comunitària del Pla de Desenvolupament comunitari²⁴

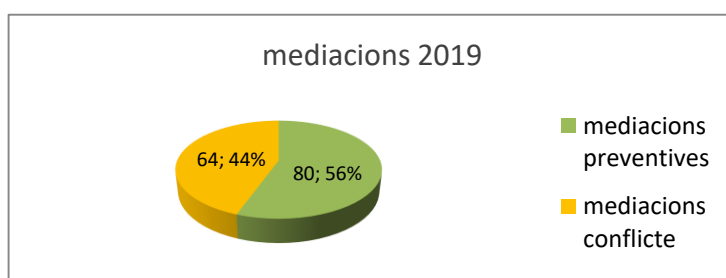
Fa 3 anys que hi ha un servei de mediació comunitària per la ciutat que fa mediació en situacions que surgeixin entre algun membre de la comunitat gitana i altres membres de la comunitat o de la ciutat.

²² Informe Serveis Socials Bàsics Ajuntament de Figueres (gener 2016)

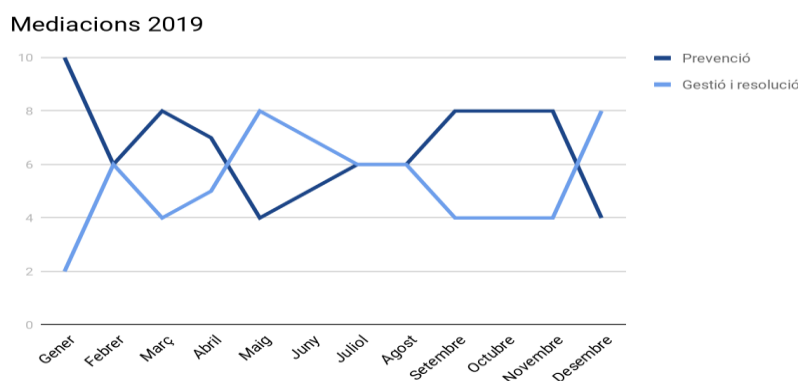
²³ Protocol pel tractament de l'Absentisme escolar a Figueres

²⁴ Dades extretes de l'Informe del Servei de mediació comunitària (Vincle setembre 2020)

Durant l'any 2019 es van realitzar 144 mediacions, 80 casos relacionats amb mediacions preventives, en les que el conflicte encara no ha tingut lloc o està latent, i 64 mediacions de gestió i resolució de conflictes.

La mitjana és de 12 mediacions al mes i la seva distribució mes a mes ha estat irregular detectant-se que hi ha més mediacions preventives que de resolució de conflictes. La tasca preventiva del conflicte és molt important per evitar un deteriorament de les relacions veïnals.

Majoritàriament el servei atén i treballa problemàtiques relacionades amb la convivència veïnal. La majoria d'actuacions estan centrades en abordar conflictes que tenen a veure amb l'ús de l'espai públic, en disputes per la degradació de la zona o per l'abocament de deixalles per part del veïnatge. Un altre dels motius principals, són els conflictes o problemàtiques relacionades amb les relacions interpersonals ja sigui de caràcter familiar o comunitari. Recentment, des del servei també s'estan abordant conflictes més complexos relacionats amb les comunitats de veïns: es detecta una manca d'estructura organitzativa dels blocs de convivència que genera greus problemes de manteniment dels edificis i que degrada les relacions entre els veïns i veïnes originant en algunes ocasions conflictes de tipus més cultural.

Conclusions

- El 31% dels beneficiaris de RGC de tot Figueres estan ubicats a la zona oest de la ciutat. Si tenim en compte que el sector oest només té 5000 habitants, estem davant una taxa molt elevada de pobresa econòmica i precarietat laboral.
- Dins de la zona oest, el 73% de les famílies beneficiàries de RGC són d'ètnia gitana.
- Les demanades més recurrents a tot el sector estan relacionades amb la pobresa econòmica (Rendes Garantides i Prestacions per cuidadors de persones amb dependència, vulnerabilitat energètica, problemes d'habitatge i ajuts per millora de la salut)

- Els ajuts més demandats estan relacionats amb la salut precària: dependències (tant en gent gran com amb menors de 65 anys), ajuts de farmàcia i aliments.
- La vulnerabilitat energètica i les dificultats d'habitatge ha agafat força en els últims anys i és la 3a. demanda i motiu d'intervenció dels equips de serveis socials.
- L'equip de Gent Gran atén a ¼ part de la població atesa en tot el sector i la gestió principal ve relacionada amb temes de dependència.
- La majoria de les mediacions a la zona estan relacionades amb l'ús de l'espai públic, degradació i deixalles.
- El servei de mediació és una bona eina per una millora en la convivència. Caldria potenciar un servei de mediació de ciutat obert a tothom.
- Part de la degradació dels blocs sindicals és motivada per una manca d'estructura organitzativa dels veïns.

4.9 Educació

Segons l'enquesta realitzada l'any 2010²⁵, gairebé el 60% dels habitants de la zona tenia estudis bàsics, el 33% no tenia estudis o era analfabeta i només el 7% tenia estudis secundaris no obligatoris i educació superior. Aquestes dades no estan actualitzades i corresponen al gruix de tota la població objecte de l'estudi (immigrants, ètnia gitana, resta de població).

Al Sector nord oest de la ciutat hi ha ubicada l'escola pública Josep Pous i Pagès i l'IES Alexander Deulofeu. El total dels infants escolaritzats a l'escola Pous i Pagès són d'ètnia gitana o d'origen magrebí, això indica que la resta d'infants del sector estan escolaritzats a escoles de fora de la zona. Com que les famílies poden escollir qualsevol centre escolar de la ciutat és difícil saber on està escolaritzat cada infant del sector. Podem afirmar que les famílies han de desplaçar-se distàncies llargues per arribar als centres escolar escollits, requerint transports públics o privats.

4.9.1. Pla Educatiu d'Entorn²⁶

Des del Pla Educatiu d'Entorn de Figueres s'organitzen un seguit d'activitats que es porten a terme per a tots els escolars del municipi. Hi ha unes activitats en les quals participen alguns alumnes de cada centre:

- *Consell Ciutadà d'Infants de Figueres*: el consell està format per dos representants de cada escola i institut. La idea és que aquests alumnes siguin els representants i portaveus de la resta d'alumnes de l'escola. Les dues representants actuals del Pous i Pagès estan molt implicades i actuen en representació del barri, ja que sempre que tenen ocasió de fer propostes ho fan per la millora de l'espai públic d'aquest.
- *Projecte Rossinyol*. Projecte de mentoria social en el qual participen alumnes de primària de Figueres i estudiants de la UdG, en total es fan 16 parelles. La participació és voluntària de cada centre, i hi participen amb un o dos alumnes cadascun. Aquest any hi participen Pous i Pagès (amb dues alumnes), Salvador Dalí, Pallach, Joaquim Cusí, Amistat, Parc de les Aigües, Anicet de Pagès, M.Àngels Anglada i Carme Guasch.

²⁵ Diagnòstic social del barri Sant Joan i barris de l'entorn. Vincle 2010. Pag.31

²⁶ Dades facilitades pel Servei d'Educació de l'Ajuntament 19/11/2019

El Pla Educatiu d'entorn compte amb altres activitats en les quals la participació és de l'escola (hi participa un gruix més important d'alumnes com tot un curs, o fins i tot un cicle), com són: el teatre escolar, la trobada de dansa, la trobada de cançó, el festival internacional de cinema infantil i la festa de l'arbre.

En totes aquestes activitats sempre hi participa molt activament l'escola Pous i Pagès conjuntament amb la resta d'escoles del municipi.

4.9.2 Promoció escolar del poble gitano²⁷

Des del Pla de Desenvolupament Comunitari, es dona suport als infants del sector oest en temes d'escolarització fomentant projectes de reforç escolar i ajudant a la tramitació de beques, amb la col·laboració de les AA.VV de la zona i la intervenció i col·laboració de la figura de promoció escolar.

La Fundació Pere Closa per a la Formació i la promoció dels gitanos a Catalunya és la que facilita el promotor escolar a Figueres. Aquesta figura té per objectiu reforçar els processos formatius dels infants gitanos a través de la seva interacció amb l'escola i amb les famílies, segons dades facilitades pel promotor escolar:

- Hi ha 7 membres del col·lectiu que s'han tret el graduat en ESO,
- 2 dones d'ètnia gitana amb el Batxillerat
- 1 estudiant a la universitat
- 2 estudiants a CF Grau Mitjà: 1 noia Estètica i Bellesa i 1 noi a Farmàcia i Parafarmàcia.
- 1 estudiant cursant FP d'Automoció.
- 8 dones d'ètnia gitana han participat en projectes d'alfabetització.
- Hi ha un promotor escolar d'ètnia gitana per donar suport a l'escolarització dels infants de la comunitat.

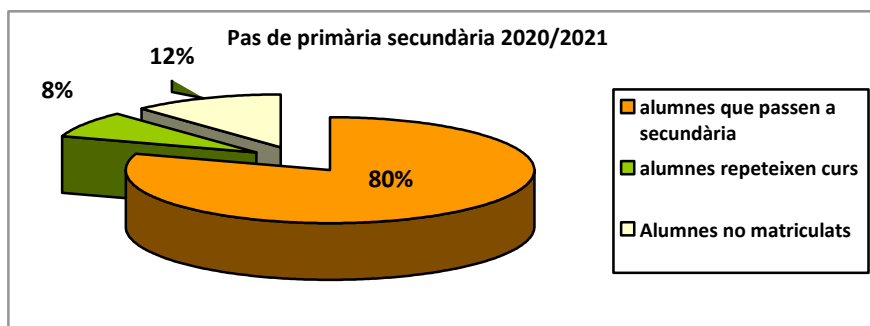
Aquestes dades suposen una millora respecte a 7 anys enrera que va començar la figura de promoció escolar.

Una altra dada a tenir en compte en el procés educatiu dels infants gitanos són les transicions educatives, el pas de la llar familiar a P3 (segon cicle d'infantil); el Pas de primària a secundària:

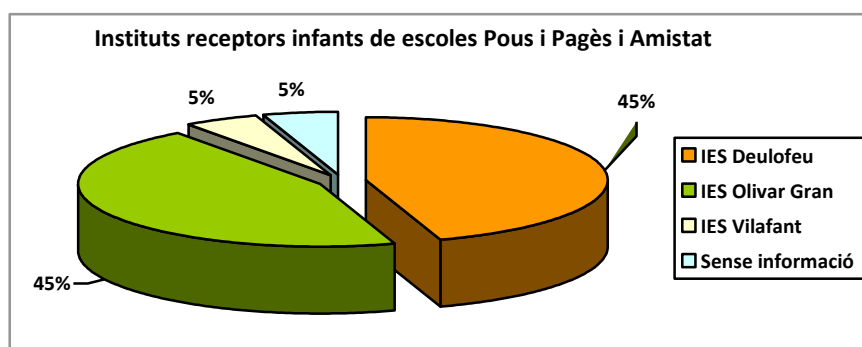
- El Pas de la llar familiar a P3 (segon cicle d'infantil) La majoria de famílies del barri que van matricular als seus fills i filles a P3, va ser a l'escola Pous i Pagès. També es van matricular nens/es a l'escola Salvador Dalí, l'Amistat i Joaquim Cusí i Furtunet. La matriculació s'ha assolit en gairebé la totalitat dels casos, sent un nombre minoritari les famílies gitanes del barri que no han matriculat els fills/es en aquesta etapa.
- El Pas de primària a secundària: Segons dades del pas de primària a secundària (matriculacions) del curs 2019-2020 de les escoles Pous i Pagès i L'Amistat, obtingudes pel promotor escolar, podem dir: que un

²⁷Font Informe de la Fundació Pere Closa "Breu informe complementari de dades Curs 2019/2020 i inici curs 2020/2021" Desembre 2020

80% de l'alumnat passa a secundària, 60% nois i 40% noies. Mentre que un 8% repeteixen curs i un 12% no es van matricular en les dates establertes. D'acord amb el protocol aquest alumnat es deriva a Serveis Socials.

Aquest 80% d'alumnat es va matricular de manera equitativa en dos centres educatius de secundària: l'Institut Alexandre Deulofeu i l'Institut Olivar Gran (a cada un va haver-hi 9 matriculacions), 1 a l'Institut Vilafant, i 1 sense informació/trasllat.

4.9.3. Escola Josep Pous i Pagès

A la zona oest tenim l'Escola pública Pous i Pagès on el seu alumnat és majoritàriament d'origen marroquí i d'ètnia gitana. A través de les dades d'absentisme escolar del curs 2019/2020²⁸ s'ha realitzat un recull de l'absentisme escolar desglossat per cicles de primària (cicle inicial, cicle mig i cicle superior) i per nivells (absentisme puntual, moderat, regular i crònic). Entenent com absentisme a les absències escolars sense justificar a partir d'un 5% (9 dies lectius/any)²⁹. La classificació dels nivells és la següent:³⁰

- Absentisme puntual: fins el 5% de faltes
- Absentisme moderat: del 5% al 25%
- Absentisme regular: del 25% al 75%
- Absentisme crònic: de 75% en endavant

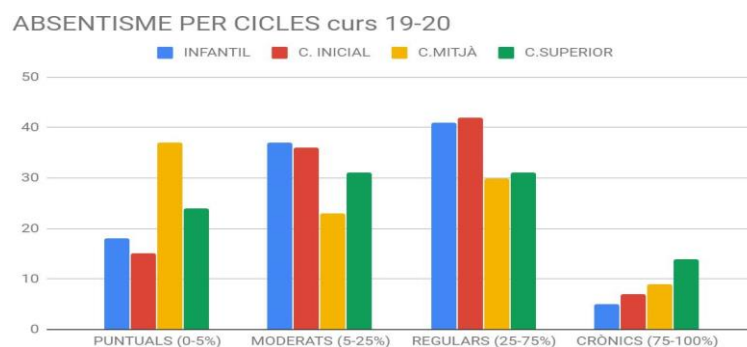
²⁸ Font: informe de l'Escola Josep Pous i Pagès 2020

²⁹ Protocol d'absentisme escolar Ajuntament de Figueres

³⁰ Informe sobre absentisme escolar a l'escola Pous i Pagès curs 2019/2020

Per la valoració que fem de l'absentisme de l'alumnat per aquest curs, s'ha de tenir en compte el fet de que no s'hagi realitzat classe presencial durant el tercer trimestre degut a la pandèmia per la COVID-19, i els efectes que aquest virus ha tingut en l'assistència de l'alumnat abans de que es decretés el confinament de la població i es suspenguessin les classes.

Es recomana llegir les conclusions de l'informe (adjunt al document) de les quals reflexem el següent:

Absentisme per cicles:

- l'absentisme en qualsevol grau ja es dona en el cicle inicial, agreujant-se a mesura que els infants pugen de cicle.
- l'absentisme més nombrós a tots els cicles és el moderat i el regular
- L'absentisme crònic: va augmentant gradualment a mesura que avancen els cicles.
- Al cicle superior és on es visualitza una proporció d'absentisme major, sobretot en l'absentisme greu.
- La taxa d'alumnes no absentistes baixa considerablement al cicle superior

En relació a l'escolarització secundària, més del 80% d'alumnes de primer d'ESO no assisteixen (per què són absentistes o estan expulsats)³¹.

Conclusions:

- Els infants del sector oest de la ciutat no es matriculen a l'escola Pous i Pagès i escullen escoles a la resta de la ciutat. Això suposa un desplaçament amb transport públic o privat dels infants i les seves famílies.
- La majoria d'alumnes de comunitat gitana els trobem a una escola amb concentració desmesurada d'alumnes amb necessitats educatives especials (50%); de concentració d'alumnat de població gitana i marroquina i on només el 15% té bones expectatives de poder seguir a l'institut³².
- S'ha normalitzat l'absentisme, l'abandonament i el fracàs escolar en els alumnes de la comunitat gitana de Figueres.
- El pas de primària a secundària és on es perden més alumnes, explicat en part, per l'elevat índex d'absentisme des dels cicles inicials de primària.

³¹ Document de treball de Suport al pas de primària a secundària de la comunitat gitana de Figueres. Vincle 2016

³² Document de treball de Suport al pas de primària a secundària de la comunitat gitana de Figueres. Vincle 2016

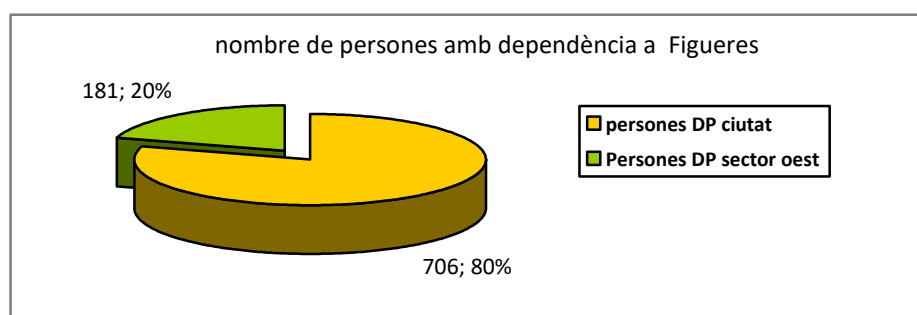
- Caldria aprofundir en el nombre d'alumnes d'ètnia gitana escolaritzats a altres escoles de primària de Figueres per tenir una idea més exacte de la situació dels infants del col·lectiu.
- Tot i aquestes dades, hi ha hagut una millora significativa des de fa 5 anys en relació al nombre d'experiències d'èxits escolars dins la comunitat d'ètnia gitana.
- La figura de promoció escolar és una figura necessària per ajudar a augmentar les experiències d'èxit escolar.
- Cal prioritzar les actuacions de millora de l'assistència de l'alumnat a l'escola amb aquells que comencen a superar el 5% de faltes al centre abans de que aquest empitjori i s'acabi transformant amb regular i/o crònics.
- Cal centrar els esforços en les etapes primerenques, on els percentatges i hàbits escolar no estan tan cronificats.
- Amb el suport del Pla de Desenvolupament Comunitari del sector, l'any 2019 es van matricular 32 infants als centres d'educació secundària de la ciutat i aquest 2020 s'han matriculat un total de 25 infants.
- El Pla Educatiu d'entorn i és un vehicle cabdal per la incentivació de la participació dels infants del sector en el Consell Ciutadà d'Infants de Figueres.

4.10. Salut

Segons una enquesta realitzada a l'any 2009/2010³³ a la zona, el 32.7% de les llars hi havia una persona amb problemes de salut greu o crònica, i la zona on es concentrava més població malalta era al barri de Sant Joan.

Des de llavors, s'ha constatat des dels serveis socials, que hi ha hagut un augment de famílies que manifesten tenir algun membre al seu càrrec que pateix alguna malaltia crònica.

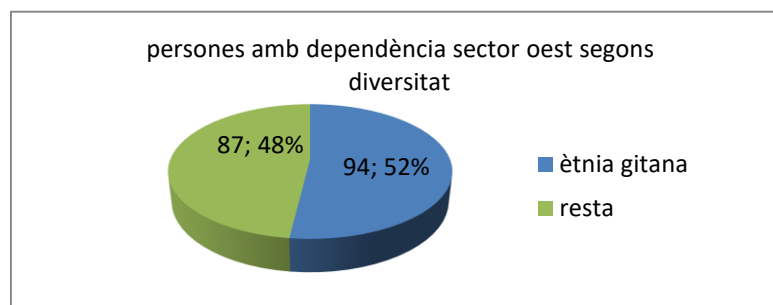
El febrer del 2021 a Figueres es contabilitzen 706 persones amb dependència reconeguda i amb un Pla individual d'atenció en actiu. D'aquestes persones, 181 expedients corresponen al sector nordoest, el 20 %.³⁴

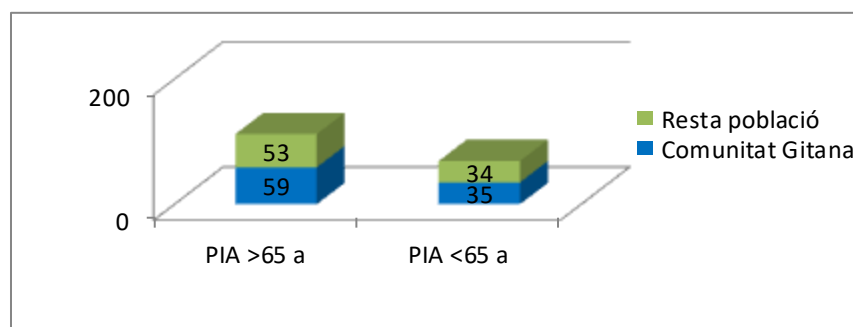
³³ Diagnòstic social barri de Sant Joan i barris de l'entorn a Figueres. Vincle 2009/2010

³⁴ Extracció dades febrer 2021

D'aquestes persones dependents, més de la meitat corresponen a famílies d'ètnia gitana.

A més, dels 181 expedients de dependència, 112 corresponen a gent major de 65 anys i 69 són de menors de 65 anys.

Aquesta dada suposa el 3.50% de la població empadronada al sector. A més s'han gestionat 80 ajuts de farmàcia des dels serveis socials a persones menors de 65 anys. Es constata que les demandes més recurrents als serveis socials d'aquest sector estan relacionades amb la salut de la població i la pobresa econòmica.

Segons les dades de l'Estudi preliminar de Salut de Figueres es poden treure 3 conclusions principals³⁵:

- Existeix una taxa relativament elevada d'obesitat infantil a la ciutat.
- L'Alimentació dels nens de la ciutat de Figueres presentaria dèficits pel que fa als hàbits adequats segons les enquestes realitzades.
- Un nivell socioeconòmic baix comporta una pitjor qualitat en l'alimentació. A Figueres hi ha un ampli sector de la població amb una renda baixa (com la població gitana, entre d'altres grups de població). Si hi afegim la diversitat cultural, donat l'alt índex d'immigració de la ciutat, el problema s'agreuja.

³⁵ Informació facilitada per l'Àrea Bàsica Salut 20/11/2020

Conclusions:

- Des dels serveis socials es constaten problemes de salut habituals i crònics en famílies que viuen al sector oest, això es contrasta amb l'enquesta realitzada al 2009/2010 i amb les dades actuals reflectides de dependència i ajuts de farmàcia, un dels més recurrents.
- Des de l'Àrea Bàsica de Salut, es constata la necessitat de donar un enfoc més comunitari en termes d'educació sanitària.
- Segons les dades recollides, es visualitza que les demandes més recurrents als serveis socials d'aquest sector estan relacionades amb la salut de la població i la pobresa econòmica.
- No es tenen dades actualitzades de salut i en concret del sector oest de la ciutat.

4.11. Seguretat ciutadana

Un dels problemes que els veïns/es destaquen de viure al sector oest de la ciutat és la sensació d'inseguretat ciutadana. En l'enquesta realitzada a la zona al 2009/2010³⁶ ja sortia aquest tema com un dels més preocupants del seu veïnatge. És una realitat que les AAVV de les zones del voltant del barri han manifestat la seva preocupació creixent davant les situacions d'inseguretat ciutadana que es viuen, així com conductes incíviques que provoquen conflictes veïnals, demandant cada cop més, serveis de mediació veïnal entre comunitats i a dins de les comunitats de veïns. Un informe de l'Oficina de relacions amb la Comunitat del MMEC corrobora aquest fet com un dels punts més recurrents en les seves intervencions. Per aquest motiu, des de l'any 2015 s'ha anat oferint serveis de mediació des de diferents serveis municipals³⁷.

Fruit d'aquest malestar i a petició de la Coordinadora d'Associacions Josep Casero, l'Ajuntament va aprovar³⁸ la instal·lació de càmeres a la zona oest com a mesura de control i seguretat del veïnat.

Per tal de dissuadir comportaments incívics i possibles alteracions de la convivència la Guàrdia Urbana planifica serveis diaris en les franges horàries de tarda/nit en tot el sector oest de la ciutat i l'oficina de relacions amb la comunitat ha fet diverses mediacions per tal d'evitar l'escalada de conflictes.

Segons l'informe d'aquesta oficina, un dels principals problemes que es troba a la zona Oest de Figueres és l'ocupació irregular d'immobles, alguns dels quals, s'utilitzen per fer cultiu de marihuana a través de frau elèctric. Aquest fet contribueix en gran mesura als constants talls de subministrament a la zona, principal causa de molèsties als veïns, degut a l'alta demanda d'energia que aquestes plantacions precisen i que no la pot proveir la potència elèctrica d'ús domèstic.³⁹

La companyia elèctrica informa que les avaries es deuen a la saturació de la xarxa com a conseqüència de connexions fraudulentament. Aquesta és la raó perquè cada any es succeeixin operatius conjunts entre Guàrdia Urbana, companyia elèctrica i Mossos d'Esquadra per tal de detectar i regularitzar les connexions no autoritzades⁴⁰.

Altres situacions preocupants que es destaca són l'elevat índex d'absentisme escolar i d'abandonament escolar en població adolescent de la comunitat gitana.

³⁶ Diagnòstic social del barri Sant Joan i barris de l'entorn. Vincle 2010. Pag. 65

³⁷ Veure punt 4.3.3 sobre mediacions comunitàries d'aquest document (pàg. 18/19)

³⁸ Ple de l'Ajuntament del mes de setembre 2017

³⁹ Informe tècnic de l'oficina de relacions amb la comunitat ABP Figueres (29/09/2020)

⁴⁰ Font: Guàrdia Urbana de Figueres

Conclusions

- La inseguretat ciutadana i les conductes incíviques són una preocupació i demanda creixent de les AA.VV del territori.
- Fruit d'aquest malestar, des del 2015 s'ofereix mediació en comunitat de veïns i s'ha aprovat la instal·lació de càmeres de seguretat.
- La guàrdia Urbana planifica serveis diaris de tarda/nit en tot el sector oest per detectar i prevenir situacions de conflicte.
- Una de les problemàtiques principals és el frau elèctric per alimentar cultius de marihuana en pisos hivernacles que sobre carreguen la xarxa i provoca talls de suministres a tota la zona, per aquest motiu hi ha operatius conjunts entre MMEE i Guàrdia Urbana per detectar connexions no autoritzades, tant de llum, com d'aigua.
- L'oficina de Relacions amb la Comunitat de MM.EE ofereixen:
 - interlocució entre les famílies i l'escola Pous i pagès per tractar l'absentisme escolar.
 - Reunions periòdiques amb la Coordinadora d'AAVV Josep Casero.
 - Xerrades de prevenció de robatoris, estafes i altres delictes relacionats amb el patrimoni, així com de prevenció de la violència de gènere i el consum de tòxics.

5. DEFINICIÓ OBJECTIUS

5.1. Visió del Pla estratègic

Promoure processos d'inclusió socials, laborals, residencials, educatius, de salut i culturals, per tal d'aconseguir una transformació social i urbanística progressiva del sector nord oest de la ciutat.

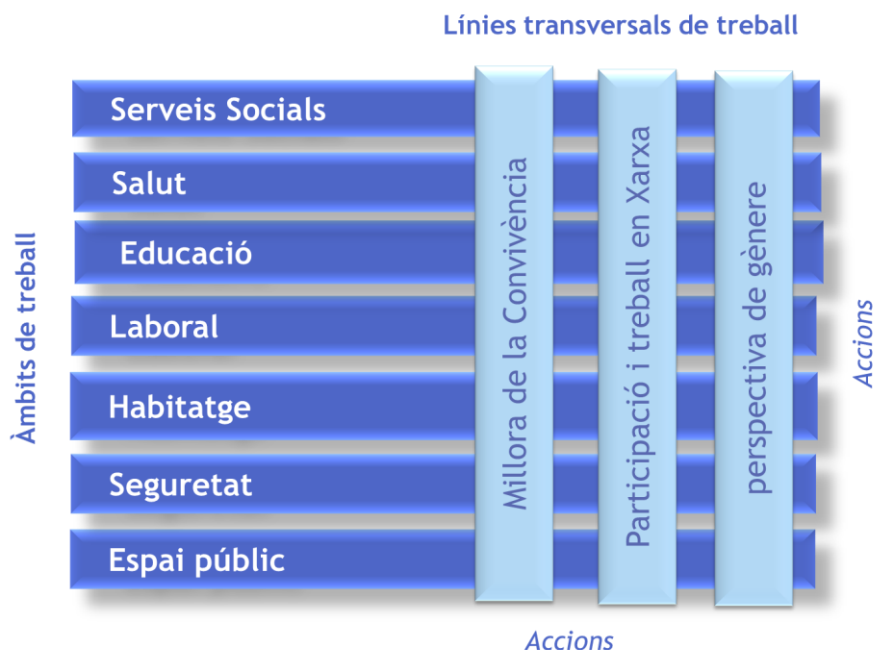
5.2. Línies transversals

- Millora de la convivència dels ciutadans del territori promovent l'intercanvi cultural del seu veïnat.
- Promoure la participació ciutadana activa de la comunitat en la regeneració social i urbana i el treball en xarxa, tant de les diferents àrees municipals, com de tots els serveis i entitats vinculats amb el territori.
- Garantir la inclusió de la perspectiva de gènere en tots els àmbits d'actuació

5.3. Objectius generals

- Prevenir i intervenir en situacions de risc social en població vulnerable del sector (infants, disminuïts, dones maltractades, gent gran).
- Promoure i millorar el nivell formatiu dels habitants del sector .
- Prevenir i millorar aspectes de salut relatius als diferents col·lectius del sector.
- Promoure processos i itineraris d'inserció laboral específics per persones en risc d'exclusió social i especials dificultats.
- Promoure i afavorir la millora en les condicions d'habitabilitat dels habitants del sector.
- Millorar progressivament la seguretat ciutadana a la zona.
- Millorar progressivament l'espai públic .

6. LÍNIES TRANSVERSALS I ÀMBITS DE TREBALL

D'acord als 3 objectius transversals, s'estableixen 3 línies transversals que han d'acompanyar i estar presents en el desplegament d'objectius i accions de tots els àmbits de treball:

1. Promoure la millora de convivència, amb actituds conciliadores, mediant en el conflicte i donant eines de resolució d'aquest en tots els àmbits.
2. Promoure la participació ciutadana en el disseny, planificació i desenvolupament de les accions, afavorint el treball en xarxa per garantir la màxima corresponsabilitat amb el Pla entre serveis i entitats.
3. Promoure la inclusió de la perspectiva de gènere en tots els àmbits d'actuació per tal d'afavorir la igualtat i evitar processos d'exclusió social per raó de gènere.

Com a àrees de treball proposats i d'acord amb la diagnosi presentada, es proposen 7 àmbits:

1. *Serveis socials*: Afavorint el treball coordinat amb el Pla d'actuacions comunitàries inclusives i essent el motor d'iniciatives que actuïn contra la pobresa i l'exclusió social.
2. *Salut*: Promovent accions encaminades a pal·liar l'impacte en la salut que poden tenir les pràctiques de risc.
3. *Educació*: Treballant coordinadament amb altres serveis, per tal d'afavorir i millorar els processos educatius tenint en compte la diversitat cultural dels habitants del sector.
4. *Laboral*: Afavorint processos d'inserció laboral en les persones en risc d'exclusió social, atur crònic o perceptores de prestacions d'atur i de RGC.
5. *Habitatge*: Afavorint la millora dels parc d'habitatges de la zona i l'accés a noves vivendes per famílies en situació social desfavorida i pal·liant els efectes de la vulnerabilitat energètica.
6. *Seguretat*: Realitzant accions que ajudin a minvar la sensació d'inseguretat del veïnat.
7. *Espai públic*: Promovent accions que ajudin a millorar l'entorn i els espais públics de la zona.

7. PROPOSTA DE CREACIÓ D'UN CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL AL SECTOR OEST

El Consorci és una entitat jurídica pública, de caràcter local, dotada de personalitat jurídica pròpia independent dels seus membres per a la consecució de la seva finalitat. El consorci ha de respondre a la voluntat de 3 administracions, Generalitat de Catalunya, Diputació de Girona i Ajuntament de Figueres, d'assolir la forma progressiva i substancial una millora de la població del sector oest de la ciutat de Figueres.

El consorci s'ha de regir pels seus estatuts on es reculli la finalitat i la tasca d'aquest, així com els seus components i estructura organitzativa (organigrama i òrgans de govern del consorci)

Finalitat i tasques

La finalitat del Consorci, és dirigir, coordinar i executar l'aplicació del Pla estratègic del sector oest. Per al compliment de l'aplicació del Pla, el Consorci té la responsabilitat de portar a terme:

- La realització d'actuacions en els àmbits educatiu, cultural, d'inserció laboral, social, sanitari, d'habitatge, seguretat i prevenció.
- La coordinació i col·laboració per a l'aplicació correcta de les actuacions socials, laborals, culturals, educatives, sanitàries i d'habitatge, que corresponguin a la Generalitat, a la Diputació de Girona i a l'Ajuntament de Figueres.
- Les actuacions adreçades al desenvolupament econòmic del sector en coordinació amb l'Ajuntament de Figueres.
- L'establiment de relacions amb altres administracions, organismes i entitats per al millor compliment de les funcions atribuïdes al Consorci.
- Les actuacions urbanístiques que es preveguin en el marc del Pla estratègic, previ acord exprés de l'Ajuntament de Figueres.
- Les actuacions de col·laboració en l'elaboració dels instruments urbanístics que hagi aprovat l'Ajuntament de Figueres i altres administracions o entitats amb competència en aquesta matèria.
- L'emissió d'informe respecte a les actuacions urbanístiques que es portin a terme en el seu àmbit territorial d'actuació.
- La previsió de vies de finançament per part de persones o entitats no consorciades.

7.1. ÒRGANS DE GOVERN DEL CONSORCI

El Consell de govern és l'òrgan superior. Es reuneix en sessió ordinària semestralment, i en sessió extraordinària, sempre que el convoqui la presidència. Ha d'estar format per:

- representants de les direccions generals competents de la Generalitat de Catalunya: Empresa i treball, Educació, Cultura, Economia i Hisenda, Salut, Drets socials, acció climàtica, habitatge.
- Representants polítics de l'Ajuntament de Figueres
- Representants de la Diputació de Girona: Hisenda, Administració, promoció econòmica i cooperació local.

El Consell de Govern exercirà les funcions següents:

- a) L'establiment de la planificació, les directrius i els criteris de prioritat generals per a l'aplicació del Pla de transformació del barri de la Mina.
- b) L'aprovació dels plans anuals d'actuació. Els plans d'actuació que impliquin aportacions de les parts han de ser proposats o, si s'escau, aprovats per aquestes parts.
- c) L'aprovació del pressupost anual i les bases de la seva execució.
- d) L'aprovació de la memòria d'activitats dutes a terme i del resultat de la gestió econòmica anual.
- e) L'aprovació de la plantilla de llocs de treball i les seves retribucions, així com les dietes que es puguin establir.
- f) Autoritzar convenis necessaris amb entitats públiques.
- g) Adoptar les altres disposicions i mesures adequades per a la millor organització i funcionament del Consorci.
- h) L'adopció dels acords relatius a les actuacions urbanístiques quan siguin atribuïts al Consorci. Aquestes facultats es poden delegar, a excepció de les indicades en les lletres a), b) i c).

La Comissió executiva li correspon la direcció immediata i l'administració ordinària. Es reuneix ordinàriament una vegada cada mes i sempre que hagi de resoldre alguna qüestió de la seva competència, i quan la convoqui el president. Ha de tenir un format més reduït per assegurar la seva operativitat amb representants del departament de Drets Socials de la Generalitat, representants de l'ajuntament de Figueres i la Diputació de Girona i la gerència del Consorci.

Correspon a la Comissió Executiva les següents funcions:

- a) Gestionar les actuacions derivades dels programes anuals d'actuació aprovats.
- b) Coordinar totes les actuacions públiques que facin altres organismes o entitats en l'àmbit territorial del Consorci.
- c) Portar a terme la gestió econòmica consegüent a l'aplicació del pressupost.
- d) Preparar i sotmetre al Consell de Govern els programes anuals d'actuació, els projectes de pressupost i la seva liquidació, i els balanços i comptes corresponents.
- e) Contractar, establir el règim de treball, remunerar el personal i exercir les facultats disciplinàries sobre el personal del Consorci. 93194 Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 5283 – 22.12.2008 Disposicions
- f) Dur a terme les actuacions necessàries per fer possible el proveïment d'altres fonts de finançament per part d'entitats no consorciades.
- g) Ser l'òrgan de comunicació amb les administracions i entitats que tenen relació amb el Consorci.
- h) Executar els acords del Consell de Govern

La secretaria La persona titular de la secretaria del Consell de Govern i de la Comissió Executiva, és nomenada per la presidència, entre funcionaris de l'Administració local amb habilitació de caràcter estatal, o entre advocats de la Generalitat de Catalunya o lletrats, adscrits a l'assessoria jurídica del departament competent en l'àmbit dels serveis socials.

La gerència La Comissió Executiva pot nomenar una persona gerent amb funcions de suport a la presidència d'aquesta Comissió i durà a terme, si s'escau, les funcions que li delegui la Comissió Executiva, la presidència i la vicepresidència de la Comissió Executiva. De les funcions delegades, en serà la responsable. La gerència assistirà a les reunions de la Comissió Executiva amb veu però sense vot.

Consell de participació Amb la finalitat de garantir la participació de la ciutadania del sector, el Consorci pot crear un consell de participació que serà constituït per membres de les associacions i entitats del sector nomenats per aquestes. Les funcions d'aquest consell tindran caràcter consultiu i el seu funcionament es regularà mitjançant un reglament que ha d'aprovar el Consell de Govern.

1. MAPA DE RECURSOS

ÀMBIT I ACTUACIÓ	RESPONSABLE			
	AJUNTAMENT (SERVEI)	GENERALITAT	CONSELL COMARCAL	ENTITATS
1. SOCIAL				
1.1. Serveis Socials d'Atenció Primària	Benestar Social			
1.2. Activitats socioeducatives infància i adolescència al PDC	Benestar Social			
1.3. Servei Mediació Cívico-comunitària	Benestar Social			
1.4. Servei de suport a famílies	Benestar Social			
1.5. Servei de suport a l'AAVV del barri de Sant Joan	Benestar Social			
1.6. Parròquia del Bon Pastor. Església Catòlica				
1.7. Actes Dia Internacional Poble gitano	Benestar Social			
1.8. Ajut llibres Escola Josep Pous i Pagès			X	
1.9. Beques menjador Escola Josep Pous i Pagès			X	
1.10. Oficina de Benestar Social de la Generalitat		X		
1.11. Activitats pròpies de les AAVV del territori i Coordinadora Josep Casero				X
1.12. Activitats de lleure del Casal Cívic Bon Pastor		X		
1.13. Activitats Punt Òmnia Casal Cívic Bon Pastor		X		
1.14. Activitats Espai Cívic Teatre del Bon Pastor	Acció Cívica			
1.15. Església evangèlica de Filadelfia "El Gran Olivo"				X
1.16. Oratori Comunitat islàmica				X
2. EDUCATIU				
2.1. Educació Infantil i Primària a Escola Josep Pous i Pagès		X		
2.2. Activitats Pla Educatiu Entorn a l'Escola Josep Pous i Pagès	Educació			
2.3. Servei de Promoció Escolar amb comunitat gitana	Benestar Social	X		
2.4. Llar Infantil Bon Pastor	Educació			
2.5. ESO, Batxillerat i CFGM a l'INS Alexandre Deulofeu		X		
2.6. Transport escolar de secundària			X	
2.7. Accions educatives al Casal Cívic del Bon Pastor		X		
2.8. Escola d'Adults		X		

3. LABORAL				
3.1. "Ubica't" Inclusió social sector oest	Promoció Econòmica			
3.2. Plans d'ocupació per millores al territori	B.Social/P.Econòmica/M.Ambient			
4. HABITATGE				
4.1. Servei de suport a necessitats vinculades a l'habitatge	Benestar Social/Habitatge			
4.2. Intervenció Frau energètic	Benestar Social			
5. SANITARI				
5.1. Residència de gent gran "Els Arcs"		X		
5.2 Centre de Dia "Els Arcs"		X		
6.ESPAI PUBLIC				
6.1 Intervencions de civisme i neteja	Benestar Social/Medi Ambient			
7. SEGURETAT				
7.1.Dispositius d'intervenció ordinaris i especials	Guàrdia Urbana			
7.2.Dispositius d'intervenció ordinaris i especials		X		

Ubicació de les actuacions i equipaments

